

WAASAN PÄIVÄLEHTI

PAIKALLISUUTISET

SUOMEN KUNNAT

Pohjanmaa loistaa – Pedersöre Suomen kuntatilastojen ykkönen

Pedersöre on Suomen ykkönen ja Maalahti kolmas. Keskisuurten kaupunkien sarjassa Vaasa on kärjessä.

Pedersören kirkko

Pohjanmaalta kuuluu iloisia uutisia. MDI tuoreessa kuntien kehitystä tarkastelevassa tilannekuvassa Pedersöre nousee koko Suomen ykköseksi. Maalahti sijoittuu komeasti kolmanneksi. Keskisuurten kaupunkien joukossa Vaasa on paras.

Tulos on vahva osoitus siitä, että Pohjanmaan kunnissa tapahtuu juuri nyt paljon myönteistä kehitystä.

MDI tarkastelu ei perustu yhteen tilastolukuun. Kuntien kehitystä arvioidaan useiden eri mittareiden avulla, jotka kuvaavat muun muassa alueen elinvoimaa, kehitystä ja vetovoimaa. MDI on aiemmissa analyyseissään korostanut, että kuntien kehitystä voidaan tarkastella monesta näkökulmasta ja että alueiden välillä on suuria eroja.

Pohjanmaan vahvuutena on erityisesti monipuolinen elinkeinoelämä. Vaasa toimii koko seudun tärkeänä keskukseksi: kaupungissa on työpaikkoja, koulutusta, palveluja ja kansainvälisiä yrityksiä.

Myös pienemmät kunnat hyötyvät vahvasta lähialueesta.

CASPIAN SEA
Shadow War Spills into the Caspian Sea

IRAN

IRAN

IRAN

VLADIMIR PUTIN
Putin Doubles Down on Ukraine and Support Tehran

TRUMP
Trump Eyes Midterm Finish Line for Iran Conflict

INTERNATIONAL NEWS

Global Oil Routes

Sivu 9

Laihia 450
Sivu 3

TÄNÄÄN

PÄÄKIRJOITUS

Kaksikielisyys on hyvä terveydelle

Kahden kielen puhuminen voi olla paljon muutakin kuin hyödyllinen taito – se saattaa auttaa myös aivoja pysymään toimintakykyisinä ikääntyessä. Uusi tutkimus antaa kiinnostavia viitteitä siitä, että useita kieliä käyttävillä ihmisillä biologinen ikääntymisen voi olla hitaampaa.

Tutkijat analysoivat yli 86 000 terveen 51–91-vuotiaan ihmisen tietoja 27 Euroopan maasta. Tulokset olivat kiinnostavia: useampaa kuin yhtä kieltä säännöllisesti käyttävillä oli noin puolet pienempi todennäköisyys osoittaa kiihtyneen biologisen ikääntymisen merkkejä kuin vain yhtä kieltä käyttävillä.

Tutkijoiden mukaan yksi mahdollinen selitys on aivojen jatkuva harjoittaminen. Kun ihminen vaihtaa kielestä toiseen, aivojen täytyy koko ajan valita oikeat sanat, ylläpitää tarkkaavaisuutta ja sopeutua erilaisiin tilanteisiin. Tämä voi vahvistaa aivojen verkostoja ja tukea muistia, keskittymiskykyä, päätöksentekoa ja muuta kognitiivista toimintaa.

Erityisen tärkeää näyt-

tää olevan kielten käyttäminen arjessa. Kieltä ei tarvitse osata täydellisesti eikä uuden kielen oppimisen tarvitse tapahtua luokahuoneessa. Myös keskustelut naapureiden kanssa, perheessä tai työssä voivat pitää aivot aktiivisina.

Hyötyihin liittyy lisäksi sosiaalinen kanssakäyminen. Kun ihminen käyttää kieliä ja liikkuu erilaisissa kulttuuriympäristöissä, hän saa enemmän kontakteja ja pysyy aktiivisesti yhteydessä muihin ihmisiin.

Tutkijat kuitenkin korostavat, että tuloksia ei pidä tulkita niin, että kaksikielisyys varmasti estäisi Alzheimerin tautia tai dementiaa. Tutkimus osoittaa yhteyden, mutta tarkat mekanismit vaativat vielä lisätutkimuksia.

Silti viesti on rohkaiseva: suomen ja ruotsin puhuminen voi olla paitsi arjen etu myös mukavaa aivojumppaa – vieläpä ilman kuntosalimaksua.

Lähde: National Geographic, 9.12.2025; Nature Aging.

VAASA 420

Vaasa täyttää 420 vuotta – koko kaupunki juhlii

420 vuotta on merkkipaalu, jota ei joka päivä saavuteta. Perjantaina 2. lokakuuta Vaasa juhlii syntymäpäiväänsä avaamalla kaupungin ovet kaikenikäisille asukkaille. Luvassa on historiaa, kulttuuria, liikuntaa, musiikkia ja paljon tekemistä – suurelta osin ilmaiseksi.

Juhlat alkavat jo torstaina 1. lokakuuta Ritzissä. Kello 17–18.45 nähdään video Vaasan historiasta ja kaupungin kehityksestä energiäpääkaupunkina. Kaupunginjohtaja Tomas Häyry avaa tilaisuuden. Sen jälkeen Harvardin yliopistossa ja Turun yliopistossa työskentelevä onnellisuustutkija, lääkäri Sade Stenlund puhuu onnellisuuden voimasta. Tilaisuuteen on vapaa pääsy.

Samana iltana Vaasan kaupungintalolla esiintyy Pepe Willberg, joka juhlii 80-vuotisjuhlavuottaan konsertilla Elämältä kaiken sain. Konsertti kuljettaa yleisön läpi hänen pitkän uransa 1960-luvulta tähän päivään.

Syntymäpäivänä ovet aukeavat

Perjantaina 2. lokakuuta yleisö pääsee tutustumaan Kulttuuritalo Fannyyn sekä uudistettuihin Brändön ja Gustavsborgin päiväkoteihin.

Kulttuuria on tarjolla myös museoissa. Kuntsin modernin taiteen museo ja Vanhan Vaasan museo ovat avoinna kello 10–17 ilman pääsymaksua. Kuntsissa voi tutustua Marja Pirilän Camera Obscura -näyttelyyn. Vanhan Vaasan museossa teemana on Vaasan hovioikeus, joka täyttää 250 vuotta.

Pääkirjastossa järjestetään kaikille avoin ”Valfabetet – Vaasan oma aakkosto” -työpaja kello 14–16.30. Siellä pohditaan, mistä Vaasan identiteetti muodostuu, ja rakennetaan kaupungille omaa aakkostoa kirjoittamalla ja piirtämällä.

Myös seniorit ja lapset mukaan

Seniorikeskuksessa järjestetään maksuton tuolijumppa kello 11–11.45. Uimahallin Happy Hour puolestaan tarjoaa kello 12–14 sisäänpääsyn neljällä eurolla.

Lapset voivat suunnata Onkilahen liikennepuistoon kello 12–18. Siellä pääsee ajamaan polkuautoilla ja tutustumaan Vaasan pienoismalliin.

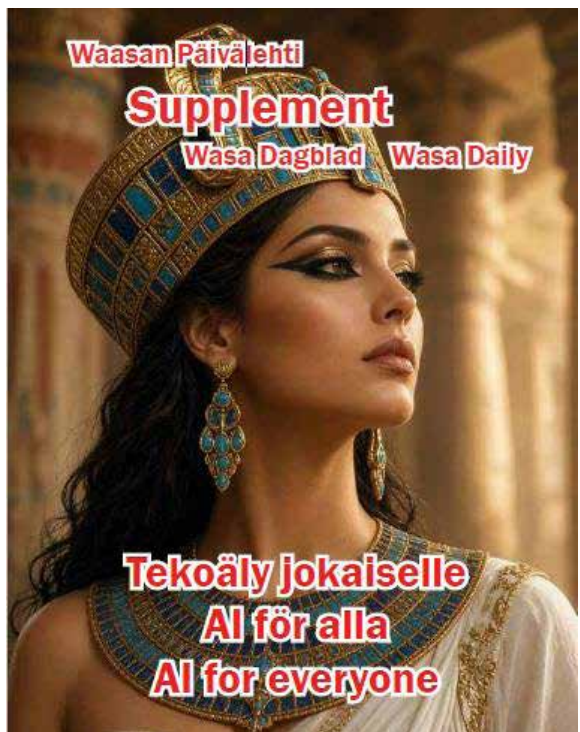
Juhlat jatkuvat lauantaina 3. lokakuuta, jolloin Vaasan kaupunginteatteri tarjoaa Tinakenkäyttömusikaalin esityksiin kello 13 ja 18 juhlahintaiset 42 euron liput.

Juhlavuoden kunniaksi Vanhassa Vaasassa istutetaan myös metsä tammi – elävä muisto kaupungin 420-vuotisesta historiasta.

Vaasan asukkaat pääsevät lisäksi kertomaan omia kaupunkimuistojaan Minun Vaasa – Min Vasa -hankkeessa. TaiKonin oppilaat puolestaan esittelevät kaupungin historiaa animaatioiden ja QR-koodien avulla.

Vaasa täyttää 420 vuotta. Nyt koko kaupunki on kutsuttu syntymäpäiville. Lähde: Vaasan kaupunki, 14.9.2026.

Photo Supplement

HYVINVOINTIALUEET

PIRKANMAAN HYVINVOINTIALUE

Uusi syöpähoito voi säästää peräsuolen – ja tehdä avanteen tarpeettomaksi

Voimakas säteilyannos suoraan kasvaimen voi avata uuden tien peräsuolisyövän hoitoon. Tampereen yliopistollinen sairaala Tays on ensimmäinen sairaala Suomessa, jossa uusi hoitomenetelmä on otettu käyttöön. Tavoitteena on, että yhä useampi potilas voisi välttää suuren leikkauksen ja mahdollisesti myös pysyvän avanteen.

Menetelmä tunnetaan nimellä HDR-brakyterapia, ja Taysissa siitä käytetään nimitystä tyköhoito. Hoitolaite viedään peräsuolen kautta aivan kasvaimen viereen, jossa voimakas säteilyannos kohdistetaan tarkasti kasvaimen. Säteilylähteenä käytetään iridium-192.

Menetelmän keskeinen etu on tarkkuus. Kasvain voidaan altistaa suurelle säteilyannokselle samalla, kun ympäröivien terveiden kudosten säteilymäärä jää pienemmäksi.

Suomessa todetaan vuosittain noin 1 500 uutta peräsuolisyöpää. Leikkaus on usein tehokas hoito, mutta peräsuolen osittainen tai täydellinen poistaminen voi johtaa pysyvään avanteeseen sekä pitkäikäisiin suolen toiminnan, virtsaamisen ja seksuaalitoimintojen ongelmiin.

Uusi hoito ei kuitenkaan sovi kaikille. Potilaan soveltuvuus arvioidaan moniammatillisessa työryhmässä, johon kuuluu esimerkiksi kirurgeja, syöpälääkäreitä, sädehoitolääkäreitä ja radiologeja. Erityisen kiinnostava ryhmä ovat iäkkäät ja hauraat potilaat, joille suuri leikkaus voi olla raskas tai liian riskialtis. Suomessa tällaisia mahdollisia potilaita arvioidaan olevan yli sata vuodessa.

Leikkausta ei ehkä aina tarvita

Peräsuolisyövän hoidossa on tapahtunut viime vuosina merkittävä muutos. Osalla potilaista kasvain voi hävitä kokonaan säde- ja lääkehoitojen jälkeen. Tällöin voidaan joissakin tilanteissa käyttää tarkkaa ”watch and wait” -seurantaa leikkauksen sijaan.

Tays ja Tampereen yliopisto koordinoivat NORPPA-tutkimusohjelmaa. Vuonna 2027 käynnistyvässä NORPPA-2-tutkimuksessa selvitetään, kuinka tehokas HDR-brakyterapia on osana peräsuolta säästävää hoitoa ja kuinka moni potilas voisi sen avulla välttää suuren leikkauksen.

Jos tulokset vahvistavat menetelmän tehon ja turvallisuuden, tulevaisuudessa yhä useammalle potilaalle voidaan ehkä tarjota elimen säilyttävää hoitoa. Lähde: Pirkanmaan hyvinvointialue/Tays, 11.9.2026.

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Oma lääkäri yhä useammalle – Pohjanmaa laajentaa oma-tiimimallia
Voisiko tuttu lääkäri jälleen tuntea potilaansa?

Pohjanmaan hyvinvointialue laajentaa omatiimien ja omalääkärien toimintaa. Tavoitteena on tehdä erityisesti paljon terveyspalveluja tarvitsevien potilaiden hoidosta jatkuvampaa ja sujuvampaa.

Omatiimit ovat toimineet jo jonkin aikaa Vaasan terveyskeskuksessa. Syyskuussa valmistelu alkaa Mustasaarella ja Pietarsaarella, ja varsinainen pilotointi käynnistyy tammikuussa 2027. Tämän jälkeen mallia kehitetään vaihteiden koko Pohjanmaan alueella.

Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt hankkeeseen 1,7 miljoonan euron rahoituksen. Erityinen painopiste on pitkäaikaissairaiden hoitopoluissa.

Käytännössä potilas kuuluu omaan tiimiin, johon kuuluu lääkäri ja hoitajia. Ensisijainen vastuu on omalla lääkärillä, mutta tarvittaessa potilas voi asioida myös saman tiimin toisen ammattilaisen kanssa. Näin hoidon kokonaisuus pysyy tiimin hallussa, vaikka sama henkilö ei aina olisi vastaanotolla.

Tavoitteena on myös vähentää päivystyskäyn- tejä ja hoidon tarpeen arvioinnin kuormitusta. Äkilliset uudet vaivat hoidetaan kuitenkin edelleen normaalin hoidon tarpeen arvioinnin kautta.

Pohjanmaalla uskotaan, että tuttu tiimi lisää luottamusta ja tekee hoidosta vähemmän kuormittavaa myös ammattilaisille. Lähde: Pohjanmaan hyvinvointialue, tiedote

HINKUYSKÄ

Hinkuyskä nostaa päätään Pohjois-Pohjanmaalla – voimakas yskä voi olla varoitusmerkki

Vanha tuttu hengitystieinfektio on jälleen liikkeellä. Pohjois-Pohjanmaalla on todettu viime aikoina yksittäisiä hinkuyskätapauksia ja pieniä, rajattuja epidemioita. Tapauksia on ollut muun muassa Oulussa ja alueen eteläosissa useissa eri kunnissa.

Tilanne osuu aikaan, jolloin koulut ovat alkaneet ja erilaiset hengitystieinfektiot leviävät tavallista enemmän. Pohde muistuttaa kuitenkin, että suurin osa tällä hetkellä liikkuvista flunssista on tavallisten virusten aiheuttamia.

WAASAN PÄIVÄLEHTI
Melkein kaikki mitä haluat tietää 18 sivulla
vpress.fi

UUTISET

Maalahti sijaitsee aivan Vaasan tuntumassa, ja kunnan omien tietojen mukaan Vaasan keskusta on vain noin 15 minuutin päässä. Maalahti on kaksikielinen maaseutu- ja saaristokunta, jossa asuu noin 5 400 ihmistä.

Menestyslistaa ei kuitenkaan pidä tulkita ennusteeksi tulevaisuudesta. Suomessa väestö ikääntyy ja työikäisten määrä vähenee, ja MDI aiemmat väestöanalyysit ovat osoittaneet, että kuntien kehitys voi tulevina vuosina eriytyä voimakkaasti.

Juuri nyt Pohjanmaalla on kuitenkin aihetta hymyyn.

Pedersöre johtaa koko Suomea, Maalahti on kolmas ja Vaasa keskusurten kaupunkien ykkönen. Pohjanmaan kuntakartalle saatiin todellinen ilouutinen. Lähde: MDI, Aluekehityksen nopea tilannekuva.

LAIHIA 450

Laihia täyttää 450 vuotta – nyt sunnuntaina suuri juhlapäivä

Kirkonkellot soivat ja juhlapuheissa muistellaan pitkää historiaa. Sunnuntaina Laihialla vietetään 450-vuotisjuhlan huipennusta.

Sunnuntaina 20. syyskuuta Laihialla on aihetta juhlaan. Laihian vanhan kirkkopitäjän perustamisesta tulee kuluneeksi 450 vuotta, ja merkkivuosi huipentuu suureen juhlapäivään.

Juhlapäivä alkaa kello 10 Laihian kirkossa, osoitteessa Laihiantie 37. Juhlamessussa asetetaan virkaan Laihian seurakunnan uusi kirkkoherra, teologian maisteri ja pastori Tiina Keinänen.

Messun jälkeen juhlat jatkuvat Monitoimitalolla, osoitteessa Länsitie 62. Tilaisuus kestää kello 12–15 ja varsinainen päiväjuhla alkaa kello 13.30.

Ohjelmassa on juhlapuheita ja runsaasti musiikkia. Kunnanhallituksen puheenjohtaja Teemu Knuutti lausuu alkusanat. Laihian Mieslaulajat esittää muun muassa Laihian laulu -kappaleen. Juhlapuheen pitää tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie.

Lisäksi kuullaan Veikko Siponkosken ja Kuula-opiston nuorten muusikoiden esittämää musiikkia sekä kirjailija Paula Nivukosken kaunokirjallinen esitys. Piispa Matti Salomäki pitää puheen, ja juhlan ohjelman kuuluu myös Finlandia. Tilaisuuden juontaa Jarmo Kajaala.

Monitoimitalon pihalla ja keskuskoulun ruokasalissa tarjotaan reserviläisten järjestämää keittoruokaa. Juhlaan on vapaa pääsy. Kansallispukua omistavia kannustetaan pukeutumaan juhlapäivänä kansallispukuun.

Laihian kirkkopitäjä perustettiin 15. syyskuuta 1576, kun Laihia erotettiin Kyröstä ja Mustasaaresta omaksi kirkkopitäjäkseen. Vuonna 1606 Laihiasta tuli myös oma hallintopitäjänsä. Nyt 450 vuoden historia saa arvoisensa juhlan. Lähde: Laihia 450, Laihian seurakunta ja Laihian kunta.

VAASA

Vaasassa etsitään talviagentteja – nyt kaupunkilaiset pääsevät testaamaan talvihoitoa

Onko Vaasassa helppo kävellä ja pyöräillä talvella? Entä miten toimivat pääreitit silloin, kun lunta, jäätä ja liukkautta riittää? Vaasan kaupunki etsii nyt innokkaita liikkujia ”talviagentteiksi” arvioimaan talvikunnossapidon laatua ja esteettömyyttä.

Talviagentit havainnoivat kävelyn ja pyöräilyn pääreittien olosuhteita ja raportoivat niistä. Saatujen havaintojen perusteella talvikunnossapitoa voidaan kehittää. Erillisiä matkoja ei tarvita: tavalliset työ-, asiointi- ja vapaa-ajan matkat sekä kävely- ja pyöräilylenkit riittävät.

Tänä talvena kaupunki haluaa saada entistä monipuolisemman kuvan talviliikkumisen sujuvuudesta. Mukaan toivotaan siksi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden lisäksi myös rollaattorin tai pyörätuolin käyttäjiä sekä lastenvaunujen kanssa liikkuvia. Näin voidaan arvioida, kuinka esteettömiä reitit todella ovat erilaisissa tilanteissa.

Talviagenttitoimintaa on järjestetty Vaasassa jo kahden talvikauden ajan. Kaudella 2025–2026 mukana oli peräti 180 jalankulkijaa ja pyöräilijää.

Uudet talviagentit saavat koulutuksen, jossa kerrotaan arvioitavista reiteistä ja arviointiperusteista. Raportointi on kaupungin mukaan nopeaa ja helppoa.

Toiminta kuuluu Vaasan pyöräilyallianssiin. GRK vastaa tehostetun talvikunnossapidon urakasta ja Sitowise asiakastytytyväsyyden mittaamisesta talviagenttien avulla. Vaasan kaupunki järjestää koulutukset ja mahdolliset tapaamiset.

Talviagentiksi voi ilmoittautua 20. syyskuuta 2026 mennessä. Aktiivisten agenttien kesken arvotaan kuukausittain palkinnoksi lahjakortteja. Lähde: Vaasan kaupunki

VAASA

Poliittinen ilta Vaasassa – kuusi eduskuntapuoluetta saman pöydän ääreen

Pohjoismaiden rooli EU ja ajankohtaiset turvallisuus-kysymykset nousevat esiin, kun Vaasan vaalipiirin kansanedustajat kohtaavat yleisön maanantaina.

Maanantaina 21. syyskuuta Vaasassa järjestetään avoin yleisötilaisuus, jossa keskustellaan Euroopasta ja Pohjoismaiden asemasta. Tilaisuuden järjestää Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS. Tapahtuma on kaksikielinen.

Kahvitarjoilu alkaa kello 16.15. Kello 17 avauspuheen-vuorot käyttävät MTS puheenjohtaja, kansanedustaja Jarno Limmell etäyhteydellä, Vaasan kaupunginjohtaja Tomas Häyry sekä Vaasan yliopiston dekaani Raine Hermans.

Kello 17.30 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand puhuu aiheesta Pohjoismaiden vahvistuva rooli EU.

Illan pääosassa on kello 18.15 alkava paneelikeskustelu, johon osallistuvat Juha Mäenpää (perussuomalaiset), Joakim Strand (RKP), Mikko Savola (keskusta), Matias Mäkinen (SDP), Janne Jukkola (kokoomus) ja Peter Östman (KD). Keskustelua johtaa Ilkka-Pohjalaisen toimittaja Joonas Kuikka.

Tilaisuus järjestetään Vaasan yliopiston päärakennuksen Tervahovissa, Wolff-auditoriossa, Wolffintie 32. Tilaisuus päättyy viimeistään kello 19.30.

Paikan päälle voi tulla ilman ennakkoilmoittautumista, mutta järjestäjä suosittelee ilmoittautumista. Suoraa lähetystä seuraavien on ilmoittauduttava. Lähde: Vaasan kaupunki / MTS.

ASUMINEN

Lompakolle ilouutinen: Pohjanmaan kunnat loistavat asumiskuluissa

Kokkola pitää ykköspaikkansa – Pietarsaari ja Mustasaari nousevat myös Suomen viiden edullisimman joukkoon.

Asuminen voi olla Pohjanmaalla suhteellisen ystävällistä kukkarolle. Kiinteistöliiton tuoreessa Indeksitalo 2026 -vertailussa Kokkola säilyttää asemansa Suomen edullisimpana vertailukuntana kuntakohtaisesti määrytyvissä kiinteistökustannuksissa.

Pietarsaari sijoittuu kolmanneksi ja Mustasaari neljänneksi. Näin kolme Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan aluetta päätyy viiden edullisimman joukkoon. Rauma on toinen ja Kempele viides.

Kokkolassa kustannukset ovat 2,88 euroa neliömetriltä kuukaudessa. Helsingissä vastaava summa on 4,30 euroa. 90 neliömetrin asunnossa ero merkitsee yli 1 500 euroa vuodessa.

GALLERIAVIIKKO

Taide tulee lähelle – valtakunnallinen Galleriaviikko avaa ovet 72 galleriaan Vaasalainen galleria mukana

Audiogalleria_Galleriaviikko2025_kuva Vesa Ranta

Syyskuussa Suomesa tapahtuu jotain tavallisuudesta poikkeavaa. Taiteen perässä ei tarvitse matkustaa museoon tai ostaa lippua – gallerioiden ovet avautuvat ympäri maan.

Suomalainen kuvataide saa syyskuussa oman temaviikkonsa, kun valtakunnallinen Galleriaviikko järjestetään 21.–27. syyskuuta 2026. Toista kertaa järjestettävä tapahtuma levittäytyy tänä vuonna peräti 23 paikkakunnalle ja 72 taidegalleriaan.

Tavoite on kunnianhimoinen mutta helposti ymmärrettävä: taide halutaan tuoda lähemmäs tavallista suomalaista.

Galleriaviikon järjestäjät muistuttavat, ettei galleriaan astuminen vaadi taidehistorian tunteista, hienoista termejä tai valmista mielipidettä. Riittää, että pääsee.

Taidetta voi tulla katsomaan, kokemaan ja tulkitsemaan aivan omista lähtökohdista, tapahtuman järjestäjät viestivät.

Näyttelyiden lisäksi luovassa yllätyksessä.

Viikon aikana galleriat järjestävät näyttelyiden ohella muun muassa taiteilijatapaamisia, työpajoja, performansseja, konsertteja, avajaisia ja opastettuja kierroksia.

Tapahtuma-kalenterissa on esimerkiksi Järvenpäässä järjestettävä kuraattori Anna Kortelaisen luento ja Kemissä kokeellinen kananmunakuorista tehtävään biomateriaaliin keskittyvä työpaja.

Myös saavutettavuuteen kiinnitetty huomiota. Lahdessa Galleria Uusi Kipinä järjestää viitotomakielisen näyttelyopastuksen lauantaina 26. syyskuuta kello 13.

Yksi Galleriaviikon kiinnostavista puolista onkin juuri sen monipuolisuus. Samalla viikolla voi pysähtyä perinteisen maalauksen äärelle, osallistua työpajaan tai tutustua kokeelliseen nykytaiteeseen.

Ja mikä parasta: taide näyttelee ikinä tapahtumiin on pääsääntöisesti vapaa pääsy.

Kynnys tyvärr, taide lähemmäs.

Galleriaviikko syntyi ensimmäisen kerran vuonna 2025. Tuolloin tapahtumaan osallistui yli 70 galleriaa ja ohjelmassa oli yli sata näyttelyä sekä lukuisia muita tapahtumia.

Vuoden 2026 tapahtumaa koordinoivat Muu ry, Suomen Kuvanveistäjiliitto, Suomen Taidegraafikot, Taidemaalariiliitto ja Valokuvataiteilijoiden liitto. Galleriaviikko toteutetaan Taide- ja kulttuuriviraston tuella.

Syyskuun viimeisellä viikolla kannattaa siis

tehdä pieni testi: astu sisään galleriaan, vaikkei et pitäisi itseäsi taiteihmisenä.

Saatat yllätyä siitä, mitä seinältä löytyy – ja vielä enemmän siitä, mitä teos herättää omassa mielessäsi.

Aika: 21.–27.9.2026
Paikka: 23 paikkakuntaa Suomessa, 72 galleriaa

Pääsymaksu: näyttelyihin ja tapahtumiin pääsääntöisesti vapaa pääsy

Lähde: Galleriaviikko

Vaasan taide-elämä saa oman valokeilansa – Fringe avaa ovensa Galleriaviikolla

Vaasan Sepänkyläntielle kannattaa suunnata syyskuun lopulla. Fringe-galleria on mukana valtakunnallisessa Galleriaviikossa ja tarjoaa kurkistuksen nykytaiteen kokeellisempaan maailmaan.

Kun valtakunnallinen Galleriaviikko käynnistyy 21. syyskuuta 2026, mukana on myös vaasalainen Fringe. Galleria kuuluu Suomen Galleriaviikon yli 70 osallistujan joukkoon ja tuo tapahtumaan oman, vahvasti kokeellisen näkökulmansa.

Fringe sijaitsee osoitteessa Sepänkyläntie 2, Vasa, ja se toimii Filmverkstadenin yhteydessä. Gallerian painopiste on nykytaiteessa, erityisesti kokeellisessa elokuvassa, vaihtoehtoisessa valoku-

vauksessa, liikkuvassa kuvassa ja installaatioissa.

Kyse ei siis ole aivan tavallisesta galleriasta.

Fringe kuvailee itseään taiteilijavetoiseksi galleriaksi, joka etsii rohkeasti taiteen reuna-alueita ja uusia tapoja yhdistää esimerkiksi valokuvaa, elokuvaa, valoa ja materiaalia. Näyttelyiden rinnalla galleriassa järjestetään myös elokuvanäytöksiä, äänitaidetta, live-elokuvaperformansseja, taiteilijapuheenvuoroja ja luentoja.

Lauantaina kurkistetaan kullisten taakse

Galleriaviikon Vaasan-ohjelmassa on yksi erityisen kiinnostava tapahtuma.

Lauantaina 26. syyskuuta kello 14–14.45 Fringe kutsuu yleisön pienelle kierrokselle gallerian kullisten taakse. Kierroksella tutustutaan kuvataiteilija ja kokeellisen elokuvan tekijä Paola Guzmán Figueroan yksityisnäyttelyyn.

Tapahtuman ide om tarjota yleisölle tavallista läheisempi kurkistus siihen, mitä galleriasa tapahtuu – ja millaista taidetta sen seinien sisällä syntyy ja esitellään.

Fringen toiminta sopii hyvin Galleriaviikon ajatuksen: galleriaan voi tulla ilman ennakotietoja ja antaa teosten yllättää.

Lähde: Suomen Galleriaviikko.

Vertailussa huomioidaan muun muassa energia-, jätehuolto- ja kiinteistöverokustannuksia. Keskimäärin kustannukset nousivat vuodessa noin 2 prosenttia, kun vuotta aiemmin nousu oli 3,5 prosenttia.

Vertailussa on mukana 59 kaupunkia ja kuntaa. Indeksitale on standardoitu 10 000 kuutiometrin kerrostalo, jonka kulutusta ja muita ominaisuuksia käytetään kuntien välisessä vertailussa. Mukaan lasketut kustannukset muodostavat keskimäärin hieman yli puolet taloyhtiöiden hoitokuluista.

Lähde: Kiinteistöliitto

KAUPUNGINTEATTERI

Kaunis, rietas ja onnellinen ilta Vaasassa

Jos Vaasassa olisi nyt torstai-iltana etsitty onnellisuutta, sitä olisi löytynyt kaupunginteatterin täydestä salista!

Tinakenkäyttö-musikaalin ensi-ilta oli täysosuma. Kauniit laulut, koskettava tarina ja loistavat esiintyjät veivät yleisön mukanaan – aivan kirjaimellisesti. Lopussa koko sali nousi seisomaan, tanssi ja taputti innostuneena.

Ilta oli juuri sitä, mitä nimi lupaa: kaunis, hieman rietas ja ennen kaikkea onnellinen.

Jos ensi-illan tunnelma kertoo jotakin tulevasta, kaupunginteatterin kassalla kannattaa pitää puhelin käden ulottuvilla. Tinakenkäyttö saattaa nimittäin pitää penkit varattuina pitkälle tulevaisuuteen!

MAALAHTI ja SUNDOM

Ruokarobotit saapuvat – pian myös Sundomiin

UUTISET

ALZHEIMER

Huomenna on Alzheimer-päivä – muistista kannattaa puhua ajoissa

Huomenna 21. syyskuuta vietetään kansainvälistä Alzheimer-päivää

Päivä muistuttaa sairaudesta, joka koskettaa miljoonia ihmisiä ja heidän läheisiään ympäri maailmaa. Samalla se on päivä, joka tuo esiin tutkimusta, toivoa ja ennen kaikkea viestin: muistiongelmista kannattaa puhua ajoissa.

Maailman Alzheimer-päivää on vietetty vuodesta 1994 lähtien. Päivän tavoitteena on lisätä tietoa Alzheimerin taudista ja muista muistisairauksista sekä vähentää niihin liittyvää häpeää ja ennakkoluuloja. Alzheimer's Associationin mukaan yli 55 miljoonaa ihmistä maailmanlaajuisesti elää Alzheimerin taudin vaikutusten piirissä.

Milloin tavallinen unohtelu muuttuu huolestuttavaksi?

Alzheimerin tauti on etenevä aivosairaus ja yleisin etenevä muistisairaus. Tyypillisin ensimmäinen oire on muistin heikkeneminen, erityisesti lähimuistin ja uuden oppimisen vaikeutuminen. Sairausten edetessä myös esimerkiksi kielelliset taidot, suunnistaminen, ongelmanratkaisu ja arjen toimintakyky voivat heikentyä.

Kaikki unohtelu ei kuitenkaan tarkoita Alzheimerin tautia. Muistivaikeuksien taustalla voi olla monia muitakin syitä. Jos muistiongelmien toistuvat ja alkavat häiritä jokapäiväistä elämää, tutkimuksiin kannattaa hakeutua.

Varhaisella tunnistami-

sella on suuri merkitys. Diagnoosi voi avata tien hoitoon, kuntoutukseen, tukeen ja arjen suunnitteluun. Alzheimerin oireita voidaan lievittää lääkkeillä ja joissakin tapauksissa taudin etenemistä voidaan hidastaa.

Maalahdessa puhutaan muistista

Maalahdessa järjestetään huomenna 21. syyskuuta muistipäivän kunniaksi ruotsinkielinen infotilaisuus Övermalaxin seurakuntakodissa kello 10–12. Ohjelmassa käsitellään muun muassa aivoterveyttä ja elämäntapojen merkitystä, muistisairauden kanssa elämistä sekä sairastuneiden ja läheisten tukemista. Lisäksi kerrotaan, millaista apua Pohjanmaan hyvinvointialueen muistipoliklinikalta on saatavissa. Tilaisuuden loppuksi on yhteinen kyselyhetki sekä kah-

vitarjoilu ja vapaata keskustelua.

Samalla alkaa Suomessa Muistiviikko 21.–27. syyskuuta. Muistiliitto haluaa viikon aikana lisätä tietoa muistisairauksista ja muistuttaa muistisairaiden sekä heidän läheistensä oikeudesta hyvään, oman näköiseen elämään. Alzheimer-päivänä järjestetään myös kaikille avoin verkkoluento kello 16–17.30. Luenolla puhuu tunnettu muistisairauksien tutkija, professori Eino Solje.

Muistista kannattaa puhua ennen kuin ongelmat kasvavat suuriksi. Tieto ei poista sairautta – mutta se voi poistaa paljon pelkoa.

Lähteet: Alzheimer's Association, Terveyskirjasto, Malahden kunta ja Muistiliitto.

UUTISET

Pienet ja sympaattiset ruokarobotit ovat yleistymässä myös Pohjanmaan katukuvassa. Maalahdessa ne ovat jo aloittaneet liikennöinnin, ja ensi viikolla robotit saapuvat Sundomiin.

Pieniä karhuja muistuttavat robotit kulkevat pyörillään varovasti teitä pitkin ja noudattavat liikennesääntöjä tarkasti. Niiden tehtävä on yksinkertainen: kuljettaa ruokaostokset suoraan asiakkaan kotiovelle.

Sundomissa robotit voivat kulkea jopa kolmen kilometrin matkan mutkittavia teitä pitkin. Asiakkaalle palvelu merkitsee helppoa kotiinkuljetusta – kauppaan ei tarvitse lähteä itse.

Palvelu ei kuitenkaan ole ilmaista. Asiakas maksaa kotiinkuljetuksesta erillisen maksun. Henkilökunta kerää ostokset asiakkaan ostoslistan perusteella, minkä jälkeen robotin tehtäväksi jää kuljettaa ne perille.

Pienet ruokarobotit ovat jälleen yksi esimerkki siitä, kuinka arjen palvelut muuttuvat. Tulevaisuudessa ruokaostokset voivat hyvinkin saapua kotiovelle lähes äänettömästi – pienen nelipyöräisen robotin kyydissä.

KUNTSI

Valon ja varjon taikaa Vaasassa – Marja Pirilän Camera Obscura lumoo

Syksyn hämärän saapuessa Vaasaan syttyy Kuntsin modernin taiteen museossa ainutlaatuinen valomagia. 19. syyskuuta 2026 avautuu laaja näyttely Marja Pirilä – Camera Obscura, joka jatkuu 9. tammikuuta 2027 saakka.

Marja Pirilä (s. 1957 Rovaniemellä) kuuluu suomalaisen valokuvataiteen kärkinimiin. Yli 30 vuoden ajan hän on käyttänyt camera obscura -tekniikkaa ja luonut runollisia, monitasoisia kuvia, joissa valo ja pimeys, sisä- ja ulkotila, luonto ja kaupunki kohtaavat. Näyttelyssä nähdään muun muassa pitkäkestoinen Sisätila/ulkotila (vuodesta 1996), Strindbergin huoneissa Ranskasta, Milavida Tampereen tyhjistä palatsista sekä Puhuva talo. Mukana on myös kolmiulotteisia teoksia yhteistyössä Petri Nuutisen kanssa. Taidetta täydentävät Tapani Rinteen äänimaisemat, ja näyttely on valittu Taidetestaajien ohjelmistoon. Liput 15/9/0 euroa.

Lumoava matka valon ja varjon salaperäiseen maailmaan – ehdoton elämys.

Lähde: Vaasa.fi / Kuntsin modernin taiteen museo

WÄRTSILÄ

Sairaala, joka purjehtii sinne missä apua tarvitaan – Wärtsilä turvaa Mercy Shipsin toimintaa

UUTISET

LÄTÄKKÖ

Lätäkön ohjelma on valmis: luvassa taikunta, seikkailuja, musiikkia ja mustekaloja

Vaasan kaupungin kulttuuri- ja kirjasto-palveluiden tuottama tapahtumakokonaisuus Lätäkkö – lasten kulttuuriviikot tuo jälleen runsaasti tekemistä ja elämyksiä lapsiperheille koko lokakuun ajan.

Lätäkkö on täynnä työpajoja, lasten taidetta, konsertteja, tanssia ja laulua, satutuokioita ja museokierroksia. Lätäkköohjelmaa järjestetään lapsiperheille, varhaiskasvatukselle ja alakouluille eri puolilla kaupunkia. Suurin osa ohjelmasta on maksutonta.

Taianomaiset avajaiset 1.10. klo 17–19.30 pääkirjastolla

Lätäkkö käynnistyy 1.10. aamupäivällä Taikuri Karin avajaskiertueella Suvilahden koulun oppilaille ja Teeriniemen päiväkodin lapsille. Kiertueen tarjoaa kulttuuripalvelut. Vaasan museoiden etkoilla pääsevät päiväkodit ja koulut osallistumaan taidetyöpajoihin.

Koko perheelle suunnatussa avajaistapahtumassa 1.10. klo 17.00–19.30 pääkirjastolla esiintyy Taikuri Kari klo 18.00. Avajaisohjelmassa lisäksi tanssia, Studio Lätäkön avajaiset, Myrskyn silmässä -pakopeli

ja runsaasti muuta mukavaa ohjelmaa.

Avajaisissa esitellään TaiKonin yhteisötaideteos, johon voi osallistua koko Lätäkön ajan. Pääkirjaston lastenosastolla juhlietaan monin eri tavoin Nalle Puhin 100-vuotista taivalta. Hyvinvointiyrityksen organisoimaan toimintaan kuuluva Lorunen kirjoituskampanja kutsuu loruilemaan. Hyvän mielen voi saada kirjaston pihalla erilaisilla tehtävapistillä ja kirjastoon voi jättää pullopostiviestin.

Merihirviön nimikilpailu ja Vaakkoset – Vaasan omat aakkoset

Kristillisen koulun oppilaat tekivät viime vuoden Lätäkköön komean maskotin, viisimetrisen merihirviön. Merihirviön nimikilpailu avataan 1.10. ja se päättyy 15.10. Osallistujien kesken arvotaan kirjpalkintoja.

Merihirviön nimipäiväjuhlia vietetään koko perheen tapahtumassa lauantaina 17.10. klo 10.30–13.00 pääkirjaston Draama-salissa tarinan kerronnan ja meriseikkailujen hengessä sisällä sekä ulkona.

Vaasan täyttäessä 420-vuotta on aika luoda Vaasalle omat aakkoset. Siispä 2.10. klo 14.00–

16.30 kootaan yhdessä Vaakkoset pääkirjaston Draama-salissa.

Studio Lätäkössä viihtyy koko perhe

Lokakuun ajan voi harrastaa omatoimista taiteilua Studio Lätäkössä (Matilda-tilassa), joka on avoinna kirjaston aukioloaikoina. Siellä on esillä Satamapuiston ja Pikku-Kasarmien päiväkotien sekä nuorisopalveluiden kesätaiteilijoiden teoksia ja koristeita. Studio Lätäkössä on lisäksi mahdollisuus omatoimiseen taiteiluun tai Hietalahden koulun oppilaiden kehittämän Lätäkkö-lautapelin pelailuun. Ratkaista voi myös Länsimetsän koulun 6 A-luokan suunnitteleman Myrskyn silmässä -pakopelin.

Lätäkössä lauletaan: yhteislauluilta lastenlaulujen parissa

Lätäkkö kutsuu myös laulamaan yhdessä lastenlauluja. Haitarimuija Aila Ala-Aho laulattaa yleisöä syyslomalla 15.10. klo 18–19.30 Draama-salissa pääkirjastolla. Silloin askarellaan myös rytmisoittimet, joten kannattaa ottaa oma pikkupurkki mukaan.

Taideloiskahdukset -lapsiperheiden lauantait pääkirjastolla

Taideloiskahdukset tarjoavat mieleenpainuvia kulttuurikokemuksia lapsi-

perheille.

3.10. klo 10.30–13.00: Vips-päästäisen mukana tutustutaan syksyiseen metsään ja sen eläimiin sekä kasveihin. Kvarken naturuskolanin tehtävapistillä touhutaan sisällä ja ulkona.

10.10. klo 10.30 & klo 12.00: Lätäkön rytmit -konserteissa osallistujat pääsevät tutustumaan erikoisiin soitimiin ja soitotapoihin multi-instrumentalisti Julius Rantalan johdolla: klo 10.30 konsertti juonnetaan suomeksi ja ruotsiksi ja klo 12 englanniksi. Työpajassa päästään tunnelmoimaan vesimaalauksen parissa.

Lätäkön tavoitteena on tarjota lapsille ja perheille mahdollisuus päästä tuottamaan ja kokemaan taidetta. Laaja verkosto lasten ja perheiden parissa toimivia tahoja ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa ohjelmaa. Lisäksi varhaiskasvatus ja koulut osallistuvat Lätäkön tuottamiseen ja heille myös suunnataan ohjelmatarjontaa. Studio Lätäkön Toivomuslätäköön voi jättää terveisiä ja toiveita tulevia Lätäköitä varten.

Koko ohjelma julkaistaan Vaasan kaupungin kulttuuripalveluiden sivuilla: vaasa.fi/latakko.

Vaasan kaupunki, lehdistötiedote 28.8.26

UUTISET

Kun sairaalaa ei ole mahdollista rakentaa potilaiden luo, sairaala voi lähteä merelle. Nyt kahden Mercy Ships -järjestön sairaalalaivan toimintavarmuutta vahvistetaan suomalaisella teknologialla.

Wärtsilä on solminut kansainvälisen Mercy Ships -hyväntekeväisyysjärjestön kanssa uudet pitkäaikaiset huoltosopimukset. Sopimus jatkaa Global Mercy -sairaalalaivan huoltoyhteistyötä viidellä vuodella. Kyseessä on maailman suurin varta vasten siviilisairaalaksi rakennettu sairaalalaiva. Lisäksi Wärtsilä huoltaa uutta Africa Mercy II -alusta kolmen vuoden ajan. Molemmissa laivoissa on Wärtsilän moottorit.

Sopimuksiin kuuluvat muun muassa varaosat, huoltopalvelut, miehistön koulutus sekä digitaalinen ennakoiva kunnossapito. Wärtsilän Expert Insight -palvelu hyödyntää analyytiikkaa ja tekoälyä mahdollisten teknisten ongelmien havaitsemiseen jo ennen kuin ne muuttuvat häiriöiksi.

Global Mercyssä on kuusi leikkaussalia ja noin 200 potilaspaikkaa. Mercy Ships tarjoaa maksutonta kirurgista hoitoa ja kouluttaa samalla paikallisia terveydenhuollon ammattilaisia erityisesti Afrikan alueilla, joilla terveyspalvelujen saatavuus on rajallinen.

Laivojen luotettava toiminta on tässä tehtävässä elintärkeää: kun koneet toimivat, sairaala voi jatkaa matkaansa – ja apu pääsee perille.

Lähde: Wärtsilän tiedote 3.9.2026

Kuvateksti: Global Mercy™, Africa Mercy II:n prototyyppi, saapui hiljattain Ghanaan Länsi-Afrikkaan © Mercy Ships

VAASA

Vaasan tori uudistuu – ensi keväänä alkaa suuri muutos

Illustration: LOCI landskapsarkitekter

Vaasan keskustan sydän on saamassa uuden ilmeen. Kauppatorin uudistus etenee nyt rakennussuunnitelman hyväksymiseen. Kaupunkiympäristölautakunta käsittelee suunnitelmaa 9. syyskuuta 2026, ja jos suunnitelma hyväksytään, toteutuksen valmistelu käynnistyy ensi kevättä varten. Rakentamisen on tarkoitus alkaa keväällä 2027 ja uudistuksen valmistua vaiheittain vuoteen 2029 mennessä.

UUTISET

VAASAN MUSEOT

Vaasan museoissa vietetään syksyllä avoimia avajaisia

Vaasan museot kutsuu yleisön juhlistamaan syksyn uusia näyttelyitä avoimissa avajaisissa. Kuntsin modernin taiteen museossa, Tikanojan taidekodissa ja Pohjanmaan museossa järjestettävät maksuttomat avajaiset tarjoavat mahdollisuuden tutustua uusiin näyttelyihin ensimmäisten joukossa sekä nauttia puheista ja musiikkiesityksistä.

Syksyn ensimmäisenä näyttelynä avataan suomalaisen valokuvataiteen kärkinimiin kuuluvan Marja Pirilän näyttely Camera Obscura. Avoimia avajaisia vietetään Kuntsin modernin taiteen museossa perjantaina 18.9. klo 18–20. Näyttely on esillä 19.9.2026–9.1.2027.

Tikanojan taidekodissa järjestetään perjantaina 9.10. klo 18–20 mÅland – Önningebyn taiteilijasiirtokunta -näyttelyn avajaiset. Näyttelyssä esitellään Suomen ensimmäisen taiteilijasiirtokunnan keskeisimpiä jäseniä, erityisesti naispuolisia taiteilijoita. Samalla avautuu uudelleen pysyvä näyttely Hiljaiseloa, hehkuvia värejä Tikanojan taidekodin kokoelmista. Näyttelyt ovat avoinna 10.10.2026 alkaen.

Syksyn kolmannet avajaiset järjestetään Pohjanmaan museossa perjantaina 6.11. klo 18–20, jolloin avautuu Fortuna – pelit kulttuurihistoriasta nykytaiteeseen. Näyttely tarkastelee pelaamista ja pelikulttuuria eri näkökulmista. Näyttely on avoinna 7.11.2026–7.3.2027.

Avajaisiin on vapaa pääsy.

Syksyn näyttelyiden avoimet avajaiset:

Pe 18.9. klo 18–20

Kuntsin modernin taiteen museo

Marja Pirilä – Camera Obscura

Pe 9.10. klo 18–20

Tikanojan taidekoti

mÅland – Önningebyn taiteilijasiirtokunta

Hiljaiseloa, hehkuvia värejä

Pe 6.11. klo 18–20

Pohjanmaan museo

Fortuna – pelit kulttuurihistoriasta nykytaiteeseen

Vaasan kaupunki - Vasa stad | Tiedote

UUTISET

Tavoitteena on tehdä torista kaikkien yhteinen olohuone. Kauppatorille tulee uusia oleskelu- ja leikkipaikkoja, istutuksia, lisää valaistusta, maisemakeinuja ja pelillisiä toimintoja. Torikauppa kuitenkin säilyy uudistetun kokonaisuuden aktiivisena osana.

Myös esteettömyyttä parannetaan. Suunnitelmassa on uusia esteettömiä kulkureittejä, pyöräpysäköintiä ja uudistettavia joukkoliikenteen pysäkkejä. Torille varataan lisäksi paikkoja uusille paviljongeille, joihin voisi tulla esimerkiksi kahvila, esteetön wc ja torikauppiaiden varastotiloja.

Saaristo tulee keskelle kaupunkia

Rakennustyöt alkavat suunnitelman mukaan keväällä 2027 Hovioikeudenpuistikolta. Alueelle tulee uusia istutuksia ja viihtyisiä oleskelupaikkoja. Erityisen näyttävä yksityiskohta on saaristoihminen kiveys, jonka kuvio perustuu Vaasan saariston todelliseen karttaan.

Vuonna 2028 uudistetaan Alatorin puolta, jossa nuorille tulee uusia toimintoja ja pelimahdollisuuksia. Vuonna 2029 vuorossa on Ylätori ja lasten saaristoteemainen leikkipaikka.

Suunnitelma pohjautuu vuonna 2022 maise- ma-arkkitehtikilpailun voittaneeseen ”Vaasan helmi” -ehdotukseen. Myös asukkaiden palautetta on hyödynnetty suunnittelussa.

Vaasan tori ei siis katoa – se saa uuden elämän, jossa historia, kaupunkikulttuuri ja saariston henki kohtaavat.

Lähde: Vaasan kaupunki, 4.9.2026.

VAASA

Uudet pyörähuoltoasemat – korjaa pyöräsi tiellä

Vaasaan on avattu kolme uutta pyörähuoltoasemaa. Täällä voit täyttää renkaita, kiristää muttereita ja tehdä pieniä säätöjä kesken kierroksen. Työkalut on kiinnitetty johdoilla ja alueilla on kameravalvonta.

Asemat sijaitsevat: • Metvikpuisto (Järvenkatu 11, Café Metlahden vieressä) • Strampen-pysäköintialue Sisäsatamassa (Rantakatu 7) • Pyörähalli Matkailukeskuksessa (Ratikatu 14)

Pyörä ripustetaan korjaustelineeseen kätevää huoltoa varten. Sijoitus, joka vastaa asukkaiden toiveisiin ja tekee pyöräilystä entistä sujuvampaa.

Lähde: vaasa.fi

INTERNATIONAL NEWS

SOCIAL MEDIA

EU launches historic proposal: Social media banned for children under 13

Ursula von der Leyen presents the "EU Kids Act"

Tensions between two distant conflicts edged closer this summer when Ukrainian forces struck vessels linked to Iranian military supplies heading to Russia across the Caspian Sea. One Iranian commercial ship was hit, killing a sailor, according to Tehran, while Kyiv claimed the cargo included equipment destined for the Russian war effort. Diplo-mats quickly intervened to prevent open retaliation, but the incident highlighted how arms flows and intelligence sharing between Moscow and Tehran are drawing the Ukraine and Iran wars into overlapping flashpoints. Analysts warn that further strikes in this landlocked waterway could force major powers into direct confrontation spanning Eurasia. For an evening paper, the episode underscores the growing risk that regional wars no longer stay contained.

Based on reports from international diplomatic and security sources, July–September 2026.
Image: EU, Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence

EU AND CANADA

EU opens the door to Canada – Trump threatens Europe with tariffs

A striking proposal from Brussels has triggered a sharp response from Washington. Canada could become the EU's first associate member, while Donald Trump warns Europe of possible economic retaliation.

European Commission President Ursula

first associate member.

The idea would not mean full EU membership. Instead, it would create a new and unusually close form of partnership with a country outside the EU. Possible areas of cooperation include defence, energy, critical minerals, artificial intelligence and advanced technology.

Canadian Prime Minister Mark Carney attended von der Leyen's address and welcomed the initiative. On Thursday, September 17, he addressed the European Parliament, thanking Europe for the invitation and highlighting the many connections between Canada and Europe – from shared democratic values and history to growing economic and security

cooperation.

Then came the reaction from Washington.

US President Donald Trump warned that the proposed arrangement could be a “hostile act”. He said the United States could respond with very heavy tariffs on Europe or potentially stop trading with Europe in some areas if he judged the move to be hostile.

The EU and Canada already have a major economic framework through the CETA free-trade agreement. The new proposal would take the relationship well beyond trade and towards a broader strategic partnership.

For now, the exact meaning and legal structure of “associate membership” still have to be worked out.

Canada is moving closer to Europe – while Washington watches the development closely.

Source: European Commission, Prime Minister of Canada

Image: EU, Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence

SAUDI ARABIA

Pipeline Blackout Rattles Global Oil Routes

Saudi Arabia abruptly shut its East-West pipeline after drones launched from Iraqi territory struck sections of the line, injuring several people. The pipeline is a key alternative route that bypasses the contested Strait of Hormuz, making the closure especially sensitive amid the ongoing US-Israeli campaign against Iran. Simultaneously, Yemen's Houthi forces seized a strategic island controlling approaches to the Bab el-Mandeb Strait, tightening their grip on another vital shipping artery. Energy markets reacted with sharp price spikes as traders feared cascading disruptions to crude and refined

INTERNATIONAL NEWS

products. Eve-ning readers watching fuel costs will note that these twin developments place fresh press-ure on global supply chains already strained by months of conflict. Drawn from energy ministry statements and regional security updates, September 2026.

DONALD J TRUMP

Trump Eyes Midterm Finish Line for Iran Conflict

US President Donald Trump has floated a new timeline for the war against Iran, sug-gesting hostilities could wind down after the November midterm elections. He accused Tehran of trying to influence the American vote while warning against activity at a hea-vily fortified underground nuclear site. The conflict, now in its seventh month, has seen renewed exchanges of strikes on naval forces and oil tankers, with Washington enforcing a blockade and Iran responding with ballistic missiles. Domestic inflation and higher fuel prices have complicated the political picture. For evening audiences, the remarks signal that electoral calculations may increasingly shape battlefield decisions in the Middle East.

Compiled from presidential comments and official briefings, early September 2026.

RUSSIAN SO CALLED "ELECTION"

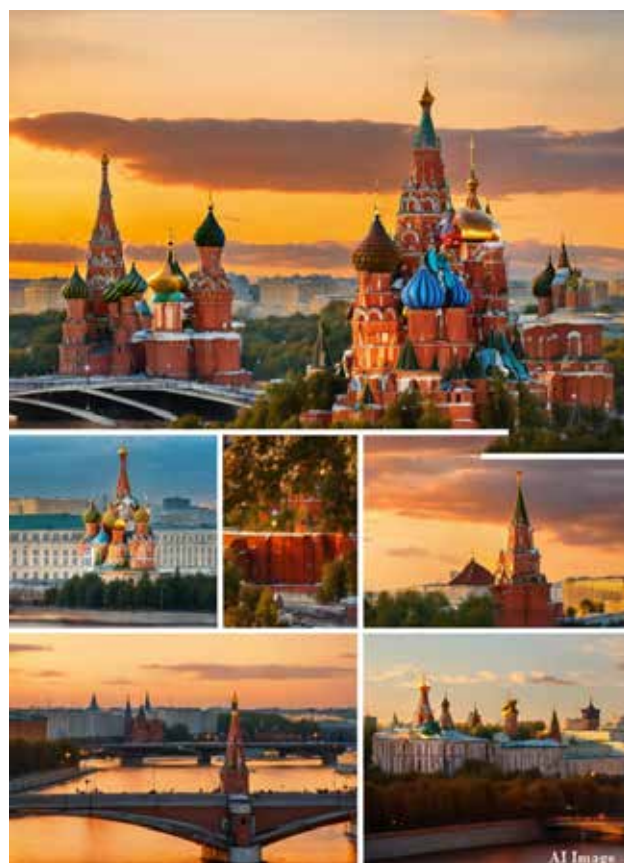
Russia votes – but where is the real opposition?

The final day of Russia's three-day parliamentary election arrives under tight Kremlin control. Critics of the war in Ukraine are urging a symbolic protest at noon.

Today, Sunday, September 20, is the final day of Russia's parliamentary elections. Voters are choosing a new 450-member State Duma, with half the seats elected through party lists and half in individual constituencies. Regional elections are also being held.

But the election takes place in a political environment radically different from a competitive European democracy. The liberal Yabloko party, the only registered party openly opposing Russia's war in Ukraine, was removed from the nationwide ballot by the Supreme Court in August. Yabloko candidates can still contest some individual constituencies, but the party cannot compete nationally.

Other parties on the ballot include the Communist Party, LDPR and other so-called "systemic opposition" parties. They are permitted to operate within Russia's political system but generally support President Vladimir Putin's policies on the major issues, including the war. United Russia, the Kremlin's main political vehicle, currently controls about two-thirds of the Duma.

That leaves opponents of the war with very limited ways to express themselves through the ballot box.

Noon could bring the queues

One of the most visible protest initiatives is "Noon for Peace", promoted by exiled opposition politician Ilya Yashin. He is calling on people who oppose the war and the Kremlin to arrive at polling stations at 12 noon today. The idea is

deliberately simple: if large numbers arrive simultaneously, queues could make dissent visible.

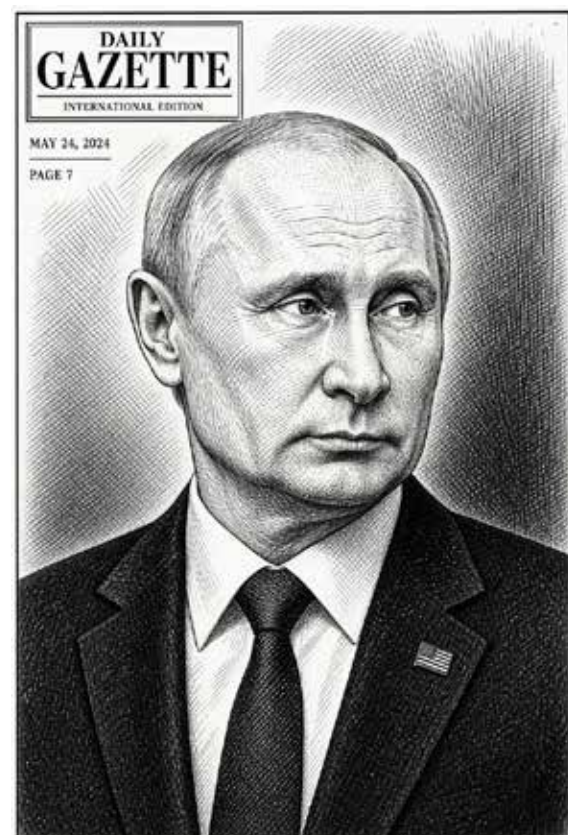
Yashin has urged voters to use the ballot to vote against United Russia, although other opposition groups recommend different tactics, including spoiling ballots or supporting individual anti-Kremlin candidates.

The noon action is therefore both a political protest and a visual test of how many Russians are prepared to publicly signal dissatisfaction.

In a tightly controlled election, even a long queue can become a political message.

VLADIMIR PUTIN

Putin Doubles Down on Ukraine and Support Tehran

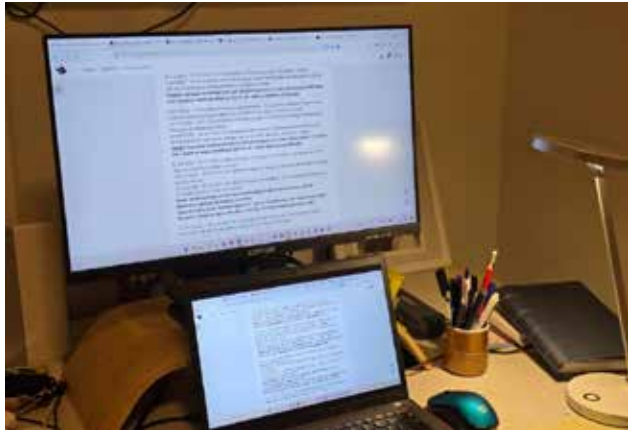

Russian President Vladimir Putin used a regional summit appearance to reaffirm intensified strikes on Ukraine and continued backing for Iran.

Meeting Iranian President Masoud Pezeshkian, he praised Iranian resilience and pledged practical assistance amid the US-Israeli campaign. On the Ukrainian front, Moscow faces Ukrainian drone attacks on energy infrastructure and shipping, while Russian forces press ahead with ballistic missile barrages that have left cities rotating power. Putin dismissed talk of a new domestic draft after upcoming elections (and very many in Russia do not believe him). The dual commitments illustrate how the two wars reinforce each other, complicating any quick diplomatic off-ramp. From Kremlin statements and summit coverage, September 2026.

TURUN YLIOPISTO

Etätyön yllättävä kääntöpuoli: Enemmän unta, mutta vartti- ja minuuttitolkulla enemmän

Houkutteleeko ajatus työnteosta pyjamassa? Tutkimus paljastaa, että etäpäivinä nukumme enemmän, mutta samalla liikumme hälyttävän paljon vähemmän – liikumattomuutta kertyy jopa kolme varttia enemmän päivässä.

Turun yliopiston tuore tutkimus pistää etätyöläisen arjen suurenuslasille. Tulokset osoittavat, että kotona työskennellessä uni maistuu paremmin. Työmatkojen puuttuminen kuitenkin verottaa arkiliikuntaa: ne hyötyliikunnan askeleet, jotka normaalisti kertyvät työmatka-kävelystä tai pyöräilyyn käytetystä ajasta, korvautuvat helposti istumisella, löhöilyllä ja nukkumisella.

Arvostetussa International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity -tiedejulkaisussa ilmestynyt WORKDAY-tutkimus paljastaa, että istumista saattaa kertyä jopa 45 minuuttia enemmän silloin, kun työtä tehdään kotoa käsin.

Tutkijat eivät kuitenkaan jää voivottelemaan tilannetta, vaan tarjoavat viisi tehokasta vinkkiä aktiivisempaan etäpäivään: vaihda työpistettä, yhdistä taukoihin mielekästä puuhaa, pidä pidempiä taukoja, sovi taukojen pelisäännöistä työpaikalla – ja lisää vapaa-ajan liikuntaa. Nauti siis lisäunista, mutta muista nostaa välillä pytty pois penkistä! Viite: Turun yliopisto

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston rehtori: Tässä on Suomen kasvun salaisuus

Vaasan yliopiston rehtori Minna Martikainen. Kuva: Vaasan yliopisto. Kuva vapaasti käytettävissä. Suomen tärkein kasvunvara ei ehkä löydy kaivoksesta tai tehtaalta – vaan ihmisten osaamisesta. Tätä viestiä korosti Vaasan yliopiston rehtori Minna Martikainen lukuvuoden avajaisissa.

Martikaisen mukaan korkeatasoinen tutkimus ja koulutus synnyttävät uusia innovaatioita, parantavat tuottavuutta ja auttavat yrityksiä sekä koko yhteiskuntaa

uudistumaan.

– Talouskasvu ei saa tulevina vuosina pysähtyä siihen, ettei Suomesta löydy tarvittavaa osaamista, Martikainen totesi 7. syyskuuta.

Suomi joutuu samaan aikaan tasapainottamaan julkista talouttaan. Martikaisen mukaan säästöjä ei kuitenkaan pitäisi tehdä tavalla, joka heikentää pitkän aikavälin kasvun perustaa. Yliopistojen perusrahoituksen turvaaminen on hänen mukaansa tärkeää.

Myös tutkimukseen on luvassa lisää rahaa. Hallituksen ensi vuoden talousarvioesityksessä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus nousee 3,4 miljardiin euroon, 230 miljoonaa euroa tämänvuotista suuremmaksi. Vaasan yliopiston tutkimusinfrastruktuuria vahvistetaan lisäksi miljoonalla eurolla.

Vaasan yliopisto on jo kolmatta vuotta Suomen suurin kauppatieteiden kouluttaja. Tuore EQUIS-akkreditointi nostaa sen maailman kauppakorkeakoulujen kolmen parhaan prosentin joukkoon.

Lähde: Vaasan yliopisto

ÅBO AKADEMI

Vaasan AI-tutkimus vahvistuu – Johan Pensar nimitettiin apulaisprofessoriksi

Johan Pensar on nimitetty PSFellowiksi, ELLIS PI:ksi ja tekoälyn apulaisprofessoriksi Åbo Akademiin. Hänen asemapaikkansa on Vaasa.

Kuva: Åbo Akademi/ Catrin Sandvik
Foto: Åbo Akademi/ Catrin Sandvik

Tekoäly muuttaa maailmaa vauhdilla. Nyt Åbo Akademi vahvistaa tekoälytutkimustaan Johan Pensarilla, joka on nimitetty tekoälyn apulaisprofessoriksi.

Pensar liittyy Åbo Akademin informaatioteknologian tutkimukseen. Tehtävä on tenure track -tehtävä, mikä kertoo yliopiston pitkäjänteisestä panostuksesta hänen tutkimukseensa ja akateemiseen uraansa.

Pensarin tutkimustausta liittyy muun muassa tilastotieteeseen, todennäköisyysmalleihin ja koneoppimiseen. Hän on tutkinut esimerkiksi Bayesilaisia päätöksentekomalleja ja graafisia malleja, joiden avulla voidaan käsitellä monimutkaisia riippuvuussuhteita ja epävarmaa tietoa.

Suomi tarvitsee AI-osaajia

Nimitys sopii laajempaan kokonaisuuteen. Åbo Akademi on viime vuosina vahvistanut tekoälyn tutkimusta ja kuuluu ELLIS Institute Finland -verkostoon. Kansallisen

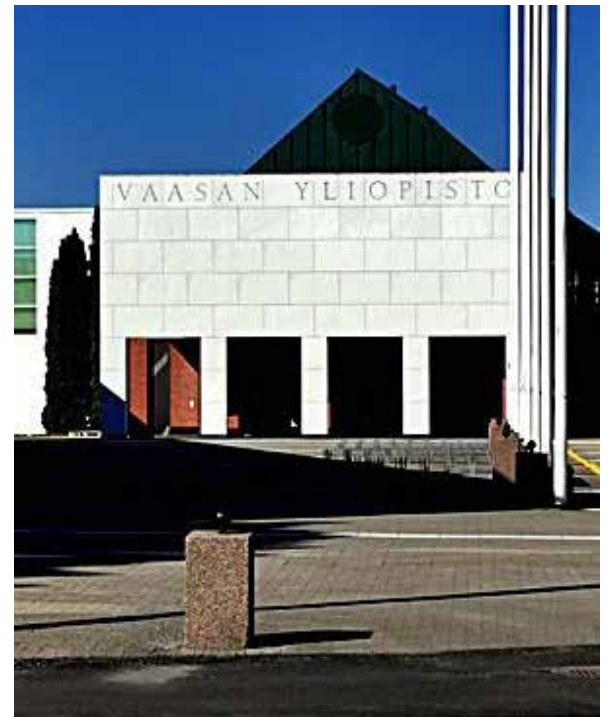
tutkimusinstituutin tavoitteena on vahvistaa Suomen tekoäly- ja koneoppimistutkimusta sekä kansainvälistä kilpailukykyä.

Tekoälyä käytetään jo esimerkiksi terveydenhuollossa, teollisuudessa, kieliteknologiassa ja päätöksenteossa. Samalla tarvitaan tutkijoita, jotka ymmärtävät, miten järjestelmät toimivat ja miten niitä voidaan käyttää luotettavasti.

Johan Pensarin nimitys vahvistaa tätä osaamista. Lähde: Åbo Akademi.

VAASAN YLIOPISTO

Kun kriisi iskee, Suomi saattaa tarvita vapaaehtoisiaan – Vaasa johtaa merkittävää tutkimusta

Mitä tapahtuu, kun yhteiskuntaa järkyttää vakava kriisi? Silloin ei ole vain viranomaisien oltava valmiita. Tuhannet vapaaehtoiset ja yhdistykset voivat muodostua ratkaisevaksi resurssiksi.

Nyt niiden merkitystä tutkitaan uudessa kansallisessa tutkimushankkeessa, jota johtaa Vaasan yliopisto. KAMUT-hanke on saanut tilauksen pääministerin kanslian toimesta, ja se analysoi, miten kansalaisjärjestöt voivat edistää Suomen kattavaa turvallisuus- ja kriisivalmiutta. Tutkimuskonsortioon kuuluvat Vaasan yliopisto, Laurean ammattikorkeakoulu, VTT, Pellervon taloustutkimusinstituutti PTT ja Lapin yliopisto.

Tutkijat haluavat muun muassa selvittää, milloin organisaatiot voivat auttaa viranomaisia, miten heidän valmiutensa toimii ja mitä resursseja on todellisuudessa käytettävissä kriisin aikana. Organisaatioiden ponnistelujen taloudellinen arvo on myös arvioitava.

Tärkeä kysymys on myös laki: millaisia mahdollisuuksia ja rajoituksia perustuslaki asettaa kansalaisjärjestöjen osallistumiselle? Projektin yhdistää dokumenttitutkimukset, haastattelut, kyselyt ja työpajat. Tuloksia voidaan käyttää, kun Suomi kehittää valmiuttaan tuleviin häiriöihin ja kriiseihin. Projektin alkoi kesäkuussa 2026 ja jatkuu kesäkuuhun 2027 asti. Työtä johtaa tutkimusjohtaja Petri Uusikylä Vaasan yliopis-

ILMASTONMUUTOS

STATE OF THE UNION

Ursula van der Leyen puhe ilmastonmuutoksesta on syyskuun 16. pvnä

Ilmastonmuutoksen osalta totuuden hetki koitti tänä kesänä. Lähes koko Eurooppaa koeteltiin. Belgiassa vuosisatojen saatossa muodostunut Hautes Fagnesin turvealue paloi tuhkakksi.

Tulipalot loimusivat niin Irlannin vuorilla kuin Kreikan ja Kroatian saaristoissa. Alppien ikivanhat jäätiköt kutistuvat jatkuvasti. Kaikella tällä on tuhoisa vaikutus: 660 000 hehtaaria on palanut maan tasalle. Satoa on menetetty 12 miljoonaa tonnia.

Euroopan keskeiset joet Tonava, Rein ja Garonne haihtuvat silmissä.

Helleaallot ovat aiheuttaneet yli 35 000 ylimääräistä kuolonuhria. Hoitokodeissa ja sairaaloissa on vaarallisen kuumaa. Ja tämä on vasta alkusoittoa.

Kulunut kesä oli kuumempi kuin koskaan aikaisemmin, mutta todennäköisesti viileämpi kuin mikään tulevista.

Tiede on yksiselitteistä. Eurooppa lämpenee kaksi kertaa nopeammin kuin muu maailma. Muutos on toki monimutkaista, ja meidän on myös mukauduttava ja otettava kokemuksista opiksemme.

Ei ole kuitenkaan epäilystäkään siitä, että Euroopan ilmastotavoitteista ei tingitä nyt eikä tulevaisuudessa.

Kyseessä ei ole valinta ilmastonmuutoksen hillitsemisen tai siihen sopeutumisen välillä. Molempia tarvitaan, ja niiden on tuettava toisiaan. Se on ainoa tapa saavuttaa ilmastokestävyys. Varautumiseen on kuitenkin panostettava huomattavasti enemmän.

Ensi kuussa aiomme esittää uuden ilmastokestävyyttä koskevan kehiksen. Nimeämme 100 Euroopan haavoittuvinta aluetta. Lisäksi arvioimme riskejä ja sitä, millä tasolla niihin olisi puututtava.

Kehys tarjoaa meille lähestymistavan, joka lävistää koko yhteiskunnan aina paikallistasolle asti – sinne, missä sopeutumisella on eniten merkitystä. Sen tavoitteena on myös tehdä Euroopasta edelläkävijä sopeutumisteknologioiden uusilla, kasvavilla markkinoilla.

Eurooppa on jo johtava tekijä kuivuutta kestävien viljelykasvien, tulvien ehkäisemisen ja energiatehokkaan jäähdytyksen saralla. Meidän on otettava johtoasema myös niiden markkinoilla.

Tällä hetkellä vain noin 25 prosenttia katastrofien aiheuttamista tappioista Euroopassa on vakuutettu. Tämä tarkoittaa sitä, että liian usein lopullisen vastuun kantavat kansalliset budjetit.

Meidän on ryhdyttävä toimiin, jotta tämä ongelma saadaan korjattua.

Sen vuoksi komissio aikoo perustaa ilmastovakuutusallianssin.

Kuluneen kesän tapahtumat eivät saa toistua. Siksi aiomme pian esittää myös suunnitelman hellekausiin varautumiseksi. Tarvitsemme parempia varhaisvaroitusjärjestelmiä ja parempaa terveydenhuollon varautumista. Tarvitsemme kaupunkien sopeutumista ja jäähdyttämistä, ja meidän on tuettava haavoittuvimmassa asemassa olevia.

Sama koskee vesiturvallisuutta ja elintarviketurvaa.

Tiedämme, minkälaisia riskejä veden niukkuus aiheuttaa viljelijöille sekä energia- ja toimitusketjuille. Siitä huolimatta Euroopan putkistoista lähes joka neljäs vesilitra valuu hukkaan, pääasiassa vuotojen vuoksi. Aivan turhaan. Näin ollen aiomme esittää uuden eurooppalaisen vesialoitteen, koska vesi on kullan arvoista paitsi teollisuudellemme myös elintarviketurvallemme.

Viljelykasvit tarvitsevat vettä kukoistaakseen ja karja selviytyäkseen. Kokonaiset sadot ovat siitä riippuvaisia. Tämän vuoksi aiomme tehdä ehdotuksia riskinhallinnan parantamiseksi ja vakuutusvajeen korjaamiseksi.

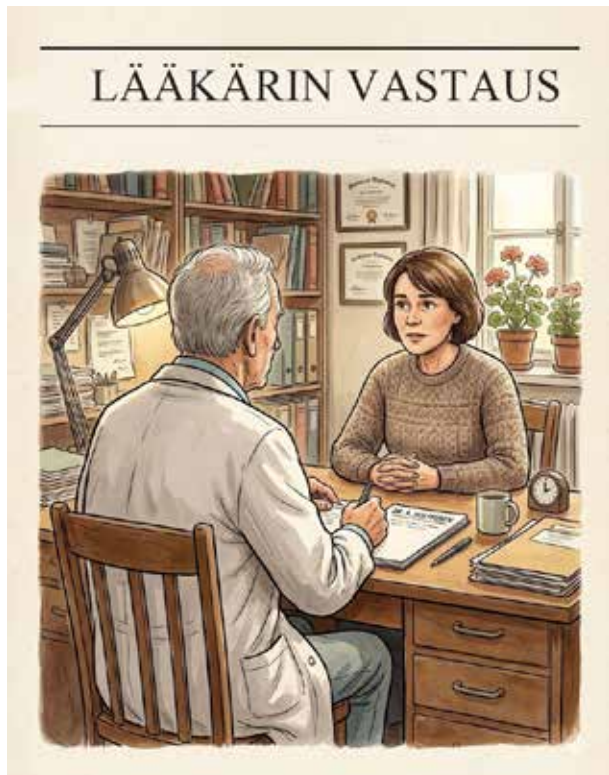
Euroopan maanviljelijät ovat jälleen kerran joutuneet selviytymään pitkästä, kuumasta kesästä.

Kuva: EU, Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence

TERVEYS

LÄÄKÄRI VASTAA

Kuinka monta askelta ...

Kysymys: Kaikki tietävät, että liikunta on tärkeää terveydelle, ja kävely on ehkä helpoin liikunnan muoto. Mutta kuinka monta askelta sinun oikeasti tarvitsee kävellä päivässä saadaksesi parhaan mahdollisen terveysvaikutuksen? Ja pystyykö kävelemään liikaa?

Vastaus: Kävely on todella yksi parhaista lääkkeistä – ja niillä on suuri etu, että ne eivät vaadi reseptiä tai kuntosalijäsenyyttä.

On pitkään ollut myytin, että 10 000 askelta päivässä olisi taikaraja. Näin ei ole. Kymmenen tuhatta askelta tuli suosituksi pääasiassa japanilaisen askelmitarin ansiosta, joka lanseerattiin ennen vuoden 1964 Tokion olympialaisia. Joten se ei ollut lääketieteellisesti määritelty tavoite alusta alkaen.

Sen sijaan tutkimukset osoittavat, että terveyshyödyt alkavat merkittävästi pienemmillä askelilla. Sydän- ja verisuonitautien ja ennen aikaisen kuoleman riski pienenee kävelyn lisääntyessä, ainakin noin 7 000–8 000 askelta päivässä. Mutta jopa 5 000 askelta voi viedä pitkälle. Monille 5 000–8 000 askelta on siksi erittäin hyvä ja realistinen

tavoite. Mutta tarkkaa määrää ei ole, joka sopisi kaikille. Myös vauhti on tärkeä. Reipas kävely, jossa syke hieman nousee, vaikuttaa voimakkaampana aerobiseen kuin hitaasti kävelyyn. Samaan aikaan rauhalliset kävelyt ovat myös arvokkaita – erityisesti niille, jotka ovat vanhempia, tottumattomia liikuntaan tai joilla on jokin sairaus.

Ja voiko kävellä liikaa? Suurimmalle osalle ihmisistä on hyvin vaikeaa kävellä vaaralliseen määrään. Mutta jos lisää määrää äkillisesti, voit saada yllirasitusongelmia, esimerkiksi jaloissa, polvilla tai lonkissa. Keho tarvitsee aikaa tottua siihen.

Siksi neuvoni on yksinkertainen: unohda täydellisen luvun tavoittelu. Tänään, jos kävelet 3 000 askelta, yritä ehkä päästä 4 000:een. Sitten voit lisätä asteittaisesti.

Ja muista: jokainen askel merkitsee. Kävely kauppaan, portaat hissin sijaan ja iltakävely koiran kanssa ovat myös harjoituksia. 5 000 askelta on parempi kuin 0 – ja 10 000 askelta ei ole edellytys terveelle elämälle.

TERVEYS

RUOKAVALIO

THL: Nuorten ruokapöydässä on ongelma – mutta ratkaisu on yllättävän yksinkertainen

Liian vähän kasviksia – ja aivan liikaa lihaa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen THL uusi valtakunnallinen tutkimus paljastaa, että suomalaisten nuorten ruokavalio on vielä kaukana terveellisen ja kestävän ruokavalion tavoitteista.

Nuoret syövät liian vähän kasviksia, marjoja, hedelmiä, täysjyväviljaa, palkokasveja ja kalaa. Sen sijaan punaista lihaa ja lihavalmistetta kuluu runsaasti.

Kansallisten ravitsemussuosittelujen mukaan kasviksia, marjoja ja hedelmiä pitäisi syödä 500–800 grammaa päivässä. Nuorten keskimääräinen kulutus jää kuitenkin vain noin puoleen suosituksesta. Vain viisi prosenttia nuorista syö niitä suositusten mukaisesti.

Lihan kohdalla tilanne on päinvastainen. Punaista lihaa ja lihavalmistetta suositellaan terveydellisistä syistä enintään 350 grammaa viikossa. Tytöistä 34 prosenttia ja pojista peräti 89 prosenttia syö niitä tätä enemmän.

Tytöt syövät eri tavalla kuin pojat

Tutkimuksessa näkyy selvä ero sukupuolten välillä. Energiansaantiin suhteutettuna tytöt syövät enemmän kasviksia,

marjoja, hedelmiä ja täysjyväviljaa. Pojat puolestaan syövät enemmän eläinperäisiä tuotteita, kuten lihaa ja maitotuotteita.

Myös koulutusasteella on merkitystä. Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat nuoret syövät vähemmän marjoja ja hedelmiä sekä enemmän lihaa ja lihavalmistetta kuin muut nuoret. He myös juovat enemmän energiajuomia.

THL mukaan kyse ei kuitenkaan ole vain yksittäisten nuorten tekemistä valinnoista. Myös ympäristö ohjaa ruokavalintoja.

THL ehdottaa muun muassa epäterveellisten elintarvikkeiden nuorille suunnatun markkinoinnin rajoittamista, terveysperusteista elintarvikeverotusta, epäterveellisten tuotteiden myymäläsijoittelun sääntelyä sekä energiajuomien myynnin kieltämistä alle 18-vuotiailta.

Myös kouluruokailulla ja ruokakasvatuksella on suuri merkitys. Nuorille pitäisi tarjota enemmän tietoa terveellisestä ravinnosta sekä käytännön taitoja ruoan valmistamiseen ja ostamiseen.

Säännöllinen ateriarhythmi ja monipuolinen ruokavalio tukevat nuoren jaksamista, kasvua ja kehitystä. Monet sairauksien riskitekijät, kuten ylipaino ja elimistön tulehdustila, voivat alkaa kehittyä jo lapsuudessa ja nuoruudessa.

Ensimmäinen valtakunnallinen tutkimus

THL Nuorten ravitsemustutkimus on ensimmäinen Suomessa tehty valtakunnallinen tutkimus nuorten ruoankäytöstä ja ravintoaineiden saannista. Tutkimus toteutettiin lukuvuonna 2024–2025 yhteensä 22 kunnassa. Mukana oli 12–20-vuotiaita nuoria. Ruokahaastatteluihin osallistui 1 975 nuorta ja taustakyselyyn 1 839.

Tilanne voidaan kuitenkin muuttaa. Paremmat ruokavalinnat eivät vaadi täydellisyyttä – joskus jo yksi kasvisannos lisää päivässä on hyvä alku. Lähde: THL, Nuorten ravitsemustutkimus, 26.8.2026.

KAKSIKIELISYYS

Kaksikielisyys: Aivojen salainen supervoima – ja tekosyy olla oppimatta siivoamaan

NO NIIN Tutkijat ovat taas keksineet jotain. Ei riitä, että kaksikielisyys antaa meille mahdollisuuden tilata kahvia vaivattomasti kahdella kielellä tai löytää paremman hinnan lomamatkalla. Nyt väitetään, että se on myös aivojen vasta-aine kaikelle siltä, mitä ikinä tuleeekaan – demenssille, aivohalvauksille ja ilmeisesti jopa huonolle tuurille arpajaisissa.

Kuvitelkaa: kun puhutaan suomea ja ruotsia (tai mitä tahansa kieliparia), aivomme eivät vain istu passiivisesti nojatuolissaan sanakirja kädessä. Ne käyvät jatkuvaa henkistä kampailulajia. Prefrontaalisessa aivolohkossamme käydään pientä sisäistä näy-

telmää: ”Ei, Pek-ka, nyt puhutaan ruotsia, äläkä tuossa kohtaa höpötä suomea!” ja ”Väitä väitän, mutta ’po-ronhoito’ on kyllä parempi sana kuin ’renskötsel’!”

Tämä jatkuva kielten välinen tapelu on kuin salilla käymistä – mutta ilman hikeä ja liikkuvia osia. Ja kuten salilla käynnistä, siitä tulee vahvempi. Tutkijat kutsuvat tätä ”kognitiiviseksi varantoksi”, mikä kuulostaa joltain, mitä pankkiiri ehdottaisi, mutta on oikeasti aivojen vastustuskykyä sille, että ne alkavat seota vanhemmiten.

Parasta on, että tämä kaksikielisyys on kuin ilmainen aivovakuutus. Ei tarvitse tehdä mitään erikoista – ei tarvitse ratkoa ristikoita tai opetella ulkoa sarjoja – riittää, että puhuu kah-

ta kieltä. Ja jos vielä valittaa, että ”en minä osaa kunnolla sitä toista kieltä”, niin tutkimusten mukaan siltäkään ei ole niin väliä. Aivot arvostavat yritystä, vaikka se tarkoittaisi sekotusta ja kummallisia kielioppivirheitä.

Lopputulema on selvä: kaksikielisyys on aivojen salainen supervoima. Se on syy, miksi voit selittää vanhemmillasi, että et siivoa huonettasi, koska aivosi ovat varattu ja kamppailemassa kielten välillä – ja se on paljon tärkeämpää kuin roskien vieminen. Ja kuka tietää, ehkä se suojelee myös siltä, että jää auton alle tai häviää lotossa. Tai no, ainakin se antaa sinulle tekosyn kieltäytyä siivoamisesta kahdella kielellä.

TAPAHTUMAT

TÄNÄÄN

ART CENTER TORNI

Värit räjähtävät Tornissa – Kimmo Laitisen näyttely lumosi Vaasan!

Vaasan taidesyksy on täällä! Art Center Torni, Pitkäkatu 66, on muuttunut värien keitaaksi, kun Kimmo Laitisen maalaukset valtaavat tilan. Näyttely on avoinna 15.9.–4.10.2026 ja sinne on vapaa pääsy. Ovet ovat auki ti–pe klo 12–18 ja su klo 12–16. Tänään sunnuntaina ehdit nauttimaan taiteesta klo 12–16. Tule ja anna maalausten viedä mennessään – täydellinen irtiotto arkeen keskellä kaupunkia!

LAIHIA 450

Laihia täyttää 450 vuotta – nyt sunnuntaina suuri juhlapäivä

Kirkonkellot soivat ja juhlapuheissa muistellaan pitkää historiaa. Sunnuntaina Laihialla vietetään 450-vuotisjuhlan huipennusta.

Sunnuntaina 20. syyskuuta Laihialla on aihetta juhlaan. Laihian vanhan kirkkopitäjän perustamisesta tulee kuluneeksi 450 vuotta, ja merkkipuosi huipentuu suureen juhlapäivään.

Juhlapäivä alkaa kello 10 Laihian kirkossa, osoitteessa Laihiantie 37. Juhlamessussa asetetaan virkaan Laihian seurakunnan uusi kirkkoherra, teologian maisteri ja pastori Tiina Keinänen.

Messun jälkeen juhlat jatkuvat Monitoimitalolla, osoitteessa Länsitie 62. Tilaisuus kestää kello 12–15 ja varsinainen päiväjuhla alkaa kello 13.30.

Ohjelmassa on juhlapuheita ja runsaasti musiikkia. Kunnanhallituksen puheenjohtaja Teemu Knuutti lausuu alkusanat. Laihian Mieslaulajat esittää muun muassa

Laihian laulu -kappaleen. Juhlapuheen pitää tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Lena Talvitie.

METEORIIHI

Avaruuskivi muovasi maiseman – Meteoriihi auki tänään klo 12-16

Näyttely kertoo yli 520 miljoonaa vuotta vanhasta kraatterista – meteoriitin iskusta nykypäivän viljelymaisemaan ja Natura 2000 -alueeseen. Paikalta löytyvät observatorio, lintutorni, harvinaisia meteoriittejä, maatalouskoneita ja kahvila vanhassa rihiympäristössä. Aurinkokuntamalli ja kraatterimalli havainnollistavat avaruuden ihmeitä. Tule kokemaan, kuinka taivas ja maa kohtaavat! Lähde: <http://www.meteorია.fi>

SYYSKUU

KUNTSI

Marja Pirilän Camera Obscura avautuu 19.9.2026

Syksyn hämärän saapuessa Vaasaan syytyy Kuntsin modernin taiteen museossa ainutlaatuinen valomagia. 19. syyskuuta 2026 avautuu laaja näyttely Marja Pirilä – Camera Obscura, joka jatkuu 9. tammikuuta 2027 saakka.

STREETDANCE 24.9.2026
Barokkimusiikki kohtaa katutanssin – nuoret tanssijat tuovat klassikoille uutta energiaa

Barokkimusiikki saa aivan uuden ilmaisun, kun Vaasa Baroque kutsuu sinut Breaking Baroqueen torstaina 24. syyskuuta klo 19.15 Ritzissä Vaasassa. Tanssikoulu Kipinän tanssijoiden kanssa tulkitaan muun muassa Johann Sebastian Bachin, Antonio Vivaldin ja Jean-Philippe Rameaun teoksia katutanssissa, hip hopissa ja show-tanssissa. Koreografi Jenna Linnolahti on luonut osat yhdessä nuorten tanssijoiden Micaella Cornelion, Alissa Haatajan, Susanne Hienonen, Kalle Lorenzin, Fiona Puskan

ja Benjamin Svahnin kanssa. Jazzlaulaja Kaisa Sainio esittää barokkilauluja ja Vasa Baroque Ensemble esittää viulisti Anthony Marinin johdolla. Taiteellisen lavastuksen on tehnyt Kajsa Dahlbäck. Esitys kestää noin 45 minuuttia, sopii kaikenikäisille, ja sen jälkeen käydään taiteilijakeskustelu. Vaasan, Närpiön ja Teuvan toisen asteen koulut voivat nähdä sen kouluaikoina. Liput: netticket.fi/vaasa-baroque-syksy-host-26 Lähde: vaasabaroque.com

LOKAKUU

VAASA 430

VAASA TÄYTTÄÄ 420 – KOKO KAUPUNKI ON KUTSUTTU JUHLIIN 1.-3.10.2026!

Vaasa juhlii 420-vuotisjuhlaansa – ja kaikki ovat tervetulleita! 1.–3. lokakuuta kaupunki herää eloon musiikilla, museoilla, perheaktiiviteeteilla, historialla ja yllätyksillä. Nauti Pepe Willbergistä, ilmaisista museovierailuista, lasten liikenneseikkailuista, työpajoista ja erikoisteatterilipuista. Jokaiselle sukupolvelle löytyy jotakin. Tule juhlistamaan Vaasaa – 420-vuotiaana!

KAUPUNGINORKESTERI
Pepe Willberg 80 – suomalaisen musiikin legenda saapuu Vaasaan 1.10.2026

Motopark, Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

Pepe Willberg täyttää tänä vuonna 80 vuotta, ja merkkipäivää juhlistetaan myös Vaasassa. Torstaina 1. lokakuuta 2026 kello 18 Vaasan kaupungintalon juhlasalissa kuullaan juhlakonsertti Elämältä kaiken sain. Willbergin ura alkoi jo 1960-luvulla, joten lavalla on luvassa melkoinen aikamatka suomalaisen kevyen musiikin historiaan. Vaasan kaupung-

inorkesteria johtaa Satu Simola, ja Willbergin rinnalla esiintyvät Pete Nikkinen, Ako Kiiski, Leevi Leppänen och Lauri Schreck. Ohjelmassa kuullaan tuttua musiikkia vuosikymmenten varrelta, ja iltaan kuuluu myös tarinoita pitkän uran vaiheista. 80 vuotta ja yli kuusi vuosikymmentä musiikkia – siinä on jo sellainen repertuaari, ettei illasta pitäisi aivan heti tulla pulaa laulettavista kappaleista. Paikka: Vaasan kaupungintalo, Senaatinkatu 1, Vaasa. Aika: 1.10.2026 klo 18.00.

RITZ

Michael Bleu ja Emma Darling lämmittävät Ritzin soulilla 2.10.26

Vaasan oma soulääni Michael Bleu (Mikko Kananaja) palaa kotiin ja tuo Ritzin lavalle illan täynnä ikonisia soulklassikoita ja amerikkalaisia hittejä. Illan tukena esiintyy myös Emma Darling. Bleun lämmin retrosoul-tyyli ja lavakarisma lupaavat mukaansatempaavan elämyksen. Paikalliset juuret ja vahva esitys tekevät illasta helpon valinnan niille, jotka kaipaavat sielukasta musiikkia. Ritzin tunnelmallinen sali sopii tällaiseen keikkaan erinomaisesti. Viitetiedot: ritz.fi

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

Näytelmä joka menee pieleen

Sari Siikanderin ohjaama fyysinen komedia takaa yllättäviä tilanteita ja tarkkaa ajoitus-ta. Jos et ole nähnyt, milloin teatteriesitys menee täydellisesti pieleen, nyt on tilaisuus. Ensi-ilta 8.10.26

HELSINGIN KIRJAMESSUT 22.-25.10.2026

Sanat nousevat päärooliin – Helsingin Kirjamessut juhlii kieltä

USA

DONALD J TRUMP

Trump tekee sensaatiomaisen ilmoituksen: Iranin sota voi päättyä – heti vaalien jälkeen

Donald Trump on nyt tuonut esiin hyvin tarkan hetken Yhdysvaltojen sodan päättymiselle Irania vastaan: juuri marraskuun välivaalien jälkeen.

Dallasin republikaanien kansalliskokouksessa 9. syyskuuta 2026 Trump väitti, että sota päättyy vaalien jälkeen. Saman aikaan hän syytti Irania Yhdysvaltain vaalien vaikuttamisesta.

Tämä toimenpide tapahtuu kuukausien kiivaampien taistelujen jälkeen. Konflikti on jatkunut jo noin kuusi kuukautta ja sillä on ollut merkittäviä taloudellisia seurauksia. Strategisesti tärkeä Hormuzin salmi on keskeinen osa konfliktia, sillä noin viidesosa maailman öljy- ja kaasulähetysistä kulkee alueen kautta.

Viimeisin eskalaatio on saanut öljyn hinnat nousemaan yli 100 dollarin tynnyriltä. Iran on väittänyt hyökänneensä alueen aluksia vastaan Yhdysvaltojen iskujen jälkeen iranilaisiin öljytankkereihin. Yhdysvallat puolestaan on jatkanut sotilaallisten operaatioidensa puolustamista.

Trump sanoo, että taloudellinen paine pakottaa lopulta Iranin taipumaan ja tilanne voidaan sitten rauhoittaa.

Mutta rauhansopimusta ei ole vielä tehty.

Se tekee hänen aikataulustaan juuri sellaisen kuin se on: poliittinen lupaus, ei vahvistettu rauhansuunnitelma.

Ja kun amerikkalaiset äänestäjät menevät äänestämään 3. marraskuuta 2026, sekä sota että öljyn hinta voivat nousta ratkaiseviksi kysymyksiksi.

Lähde: Truth Social ja Donald Trumpin lausunnot

USA OCH KANADA

Trump pahentaa taistelun Kanadan kanssa: „Ei vastavuoroisuutta – ei pääsyä“ ”

Yhdysvaltojen ja Kanadan välinen kauppasota on saanut dramaattisen uuden käänteen.

Truth Socialissa 8. syyskuuta 2026 julkaistussa kirjoituksessa Donald Trump syytti Kanadaa amerikkalaisten viljelijöiden ja yritysten sulkemisesta pois Kanadan julkisilta markkinoilta.

Trump väitti, että Kanadalla on samalla laaja pääsy amerikkalaisiin markkinoihin. Hänen johtopäätöksensä oli ankara: „EI VASTAVUOROISUUTTA – EI PÄÄSYÄ!“

Hän sanoi, että Yhdysvaltain yleispalveluhallinto yhdessä Yhdysvaltain kauppaedustajan kanssa ryhtyy toimiin poistaakseen kanadalaiset tuotteet tietyistä Yhdysvaltain hallituksen ostosopimuksista. Trump totesi, että nämä sopimukset ovat arvoltaan yli 50 miljardia dollaria vuodessa.

Taustalla on nopeasti kasvava konflikti kahden läheisen naapurimaan välillä. Kanada on ottanut käyttöön omat vastatoimet amerikkalaisia tavaroita vastaan Yhdysvaltojen kauppapolitiikan seurauksena.

Trump on myös kohdistanut ankaraa kritiikkiä Kanadaa ja sen pääministeri Mark Carneya kohtaan kesän aikana. Konflikti koskee muun muassa maataloutta, autoja, valtion hankintoja ja tulleja.

VENÄJÄ

VENÄJÄ

Venäjän kasvava eristäytyminen lännestä

ää sen sijaan omaa, valtion hallitsemaa verkkoaan. Usein verrataan Pohjois-Koreaan, jossa asukkaat ovat täysin eristyksissä ulkomaailman internetsisällöistä. Täysimääräisesti toteutettuna tämä tarkoittaisi, että Venäjän kansalaisilla olisi pääsy vain valtion hyväksymiin tietoihin.

Kansainväliset suhteet: suljetut rajat ja Putinin näkemys

Digitaalisten ja kulttuuristen toimenpiteiden lisäksi Venäjää ovat koetelleet myös fyysiset rajoitukset. Ukrainan hyökkäyksen jälkeen monet länsimaat ovat sulkeneet rajansa Venäjän kansalaisilta. Turistiviisumit evätään, ja mahdollisuus matkustaa länteen on käytännössä kadonnut. Presidentti Vladimir Putin on ilmaissut olevansa tyytyväinen tähän kehitykseen, koska se estää Venäjän kansalaisia poistumasta maasta erityisesti liikekannallepanon tai poliittisten levoittomuuksien aikana.

Vaikutus kansalaisiin

Tämä kehitys vaikuttaa miljoonien venäläisten jokapäiväiseen elämään. Mahdollisuudet matkustaa, opiskella ja työskennellä ulkomailla ovat erittäin rajalliset. Samaan aikaan digitaaliset esteet ja valvonta ovat johtaneet suljettumpaan ja hallitumpaan tietoympäristöön. Monet venäläisnuoret ovat huolissaan tulevaisuudesta, koska he ovat vaarassa jäädä pois globaaleista trendeistä, koulutusmahdollisuuksista ja kansainvälisistä kontakteista. Niille, jotka haluavat lähteä maasta poliittisista tai henkilökohtaisista syistä, ovet on käytännössä suljettu.

Näkymät

Venäjän eristyspolitiikalla on ollut syvällisiä seurauksia sekä yhteiskunnalle että yksilöille. Länsimaisten sovellusten kieltäminen, koulutusrajoitukset ja erillisen internetin suunnitelmat muodostavat uuden rautaesiripun – tällä kertaa digitaalisesti ja kulttuurisesti. Länneen rajat ovat kiinni, ja se sopii maan johdolle. Venäjän kansalaisten tulevaisuus on epävarma, ja kysymys kuuluu, integroituuko maa koskaan uudelleen globaaliin yhteisöön.

KIELLOT, VALVONTA ja suljetut rajat muovaavat uutta todellisuutta Venäjän kansalaisille

Uusi rautaesirippu on syntymässä

Venäjä on viime vuosina ottanut askeleita kohti yhä eristäytyneempää elämää suhteessa länteen. Tämä tehdään digitaalisesti, kulttuurisesti ja fyysisesti. Maan johto on ottanut käyttöön joukon toimenpiteitä rajoittaakseen kansalaisten yhteyksiä länsimaisiin ajatuksiin, viestintävälineisiin ja matkustusmahdollisuuksiin. Tavoitteena on vahvistaa tiedonkulun ja sitä kautta myös väestön hallintaa.

Länsimaisen sosiaalisen median kielto

Yksi tunnetuimmista toimenpiteistä on suosittujen alustojen, kuten Facebookin, Instagramin ja WhatsAppin, kieltäminen. Venäjän viranomaiset ovat estäneet nämä palvelut, jotka olivat aiemmin tärkeitä kanavia sekä yksityiselle että julkiselle viestinnälle, kansallisen turvallisuuden ja ”ulkomailla tulevan haitallisen vaikuttamisen” torjunnan perusteella. YouTube on myös paineen alla, sillä viranomaiset yrittävät toistuvasti estää tai rajoittaa pääsyä palveluun. Tämän seurauksena monilla venäläisillä ei nyt ole pääsyä maailman suurimpaan videoalustaan ja siten tärkeään riippumattoman tiedon kanavaan.

MAX: Valtion valvoma vaihtoehto

Osana WhatsAppin korvaamista Venäjän valtio on ottanut käyttöön MAX-sovelluksen, jota markkinoidaan turvallisena ja kotimaisena vaihtoehtona, mutta kritiikot sanovat, että se mahdollistaa käyttäjien viestinnän laajan seurannan. Asiantuntijat varoittavat, että MAX on suunniteltu antamaan viranomaisille näkyvyyttä viesteihin, puheluihin ja käyttäjien käyttäytymiseen. Tämä tarkoittaa, että yksityistä viestintää voi käytännössä hallita valtio, mikä vähentää entisestään vapaan keskustelun ja kriittisen äänen mahdollisuuksia.

Koulutuspolitiikka: Englannin opetusta vähennetään

Hallitus on myös ehdottanut englannin ja muiden länsimaisten kielten opetuksen vähentämistä kouluissa ja yliopistoissa. Tavoitteena on torjua ”kulttuurista soluttautumista” ja vahvistaa venäjän kieltä ja identiteettiä. Kritiikot kuitenkin uskovat, että tämä uhkaa eristää venäläisiä nuoria entisestään ja vaikeuttaa tulevia kansainvälisiä kontakteja sekä koulutuksessa että työelämässä.

Digitaalinen eristäytymisen: Suunnitelmat erillistä internetistä

Yksi kauaskantoisimmista tavoitteista on suunnitelmalluoda niin sanottu ”suvereeni internet” – järjestelmä, jossa Venäjä voi irrottautua globaalista verkosta ja käyttä-

UKRAINE PRESIDENT

The Countries of the Carpathian Region Have Significant Potential for Cooperation in Defense, Energy, and Transport – The President at Carpathian Economic Forum

19 September 2026 - 00:35

The countries of the Carpathian region have significant potential for cooperation in defense, energy, and transport, which can deliver real economic growth, investment, and jobs. President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy said this during the first Carpathian Economic Forum, which he attended together with President of Romania Nicușor Dan.

The forum brought together nearly 1,400 participants from 25 countries around the world,

including all the countries participating in the Carpathian Initiative. Among them were more than 800 representatives of central governments, regional administrations, and local authorities. Nearly 400 companies from all countries of the Carpathian Eight (C8) represented the business community. The forum's investment portfolio includes 95 projects worth more than €42.5 billion in energy, industry and manufacturing, innovative technologies, transport and logistics, infrastructure and real estate, the agri-food sector, healthcare, and construction materi-

als. Of these, 55 projects worth €8 billion are from Ukraine's Carpathian region.

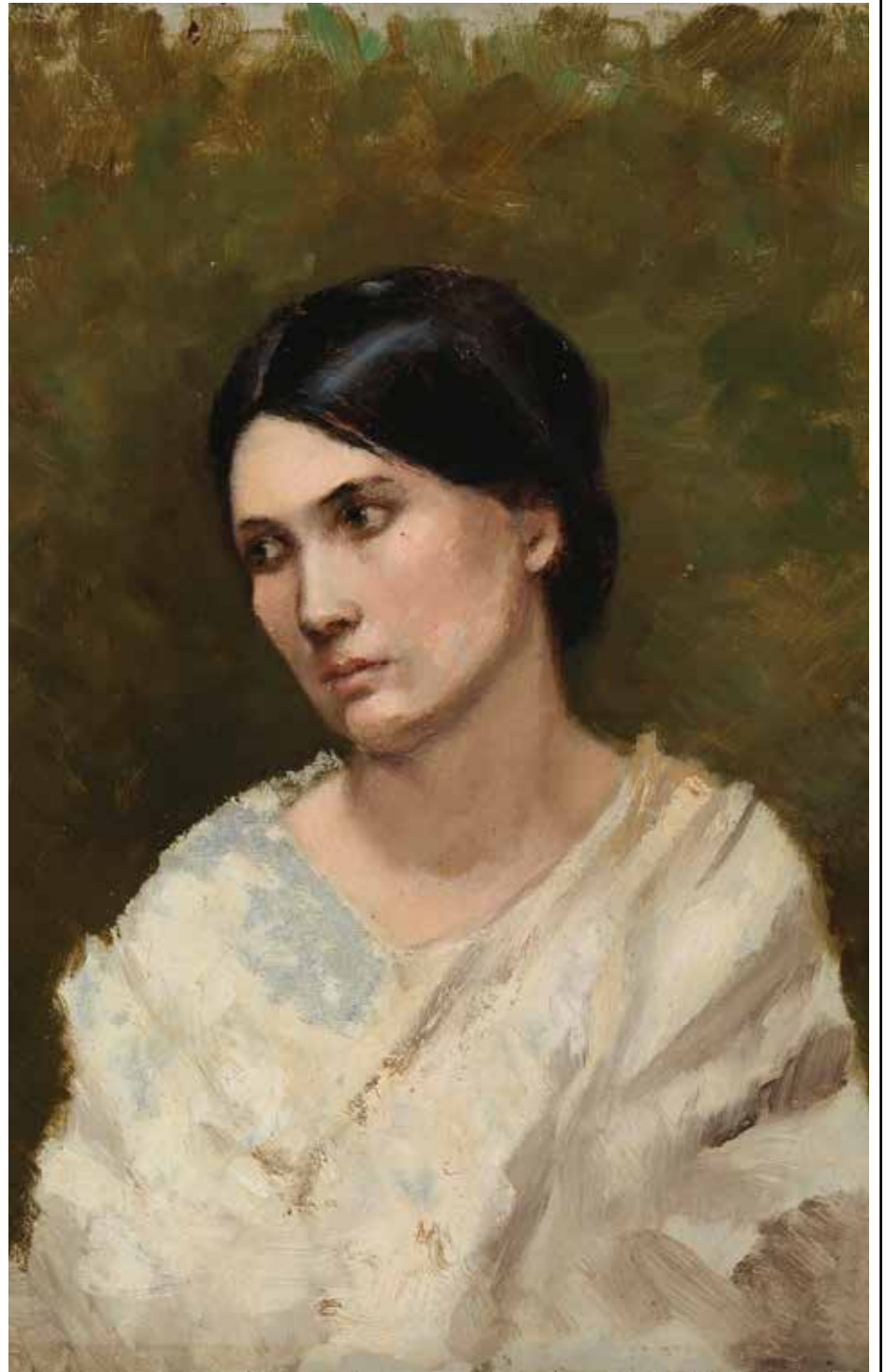
According to Volodymyr Zelenskyy, this is the first summit of this scale for the region.

"This region has changed a lot during the years of war. What was once seen mainly as a border region has really become an important base for logistics, energy and industry," the President emphasized..

Read more:
<https://www.president.gov.ua/en>

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VIIKON TAIDE-ELÄMYS

Maria Martinau
22.6.1847, Novomirgorod, Venäjä
10.2.1914, Helsinki

Naisen muotokuva, noin 1880 - 1899

Kansallisgallerian kokoelma / Ateneumin taidemuseo, Yrjö ja Nanny Kauniston kokoelma
Kuva: Kansallisgalleria / Hannu Pakarinen

KOVINA AIKONA

Kertomus Suomen viimeisten nälkävuosien ajoilta

Kirj. KARL A. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Osa 45

Kun hän näki äitinsä ja täti Anne Charlotten niin suurella ihmisrakkaudella tekevän parhaansa hankkiakseen köyhille sekä työtä että leipää, hän voi heltyä kyyneleihin nähdessään niin suurta anteeksiantavaa rakkautta, joka mistään huolimatta tahtoi olla tekemisissä sellaisten syntisten hylkyjen kanssa, jotka teoillaan niin suuressa määrin olivat vetäneet Jumalan vihan yllensä. Ja kun hän kuuli jonkun miehen vihoissaan syöksevän suustaan karkeitä kirouksia tai jonkun naisen äissään repivän lastaan tukasta saadakseen sen vaikenemaan, silloin kypsyi hänen mielipiteensä ihan varmaksi: — köyhät olivat ka-

ikessa ansainneet Jumalan rangaistuksen. Oli vain yksi ainoa poikkeus, ja se oli pohjalainen Lehtimaa.

Insinööri Halldén oli syyskuun alussa lopettanut tutkimuk-

sensa, ja silloin oli Lehtimaa jäänyt työtömäksi, kun ei enää päässyt rautatiellekään, jonne jo oli alkanut tulvailla väkeä pohjoisesta päin. Insinööri oli kääntynyt varatuomarin puoleen ja saanut hänet ottamaan Lehtimaan palvelukseensa. Mutta sitä paitsi hän oli neiti Louiselle tarkasti selittänyt miehen kurjan tilan ja todistanut, ettei tämä itse ollut syypää siihen.

Mietiskelevän tytön mieleen oli erityisen syvästi vaikuttanut se, että ainakin yksi ihmi-

nen oli syytön. Ja hän oli koettanut kaikin tavoin lähettää tuota yhtä ainoaa viatonta niiden tuhansien joukossa, jotka olivat kehnoudellään aikaansaaneet tämän maanvaivan. Alussa se tapahtui siten, että hän sunnuntaisin keittiössä tarjosi hänelle kahvikupin omasta kädestään, antoi hänelle yhden isänsä vanhoista nutuista — muodin mukaisen, puoleksi kuluneen ja samettikauluksisen pitkän takin — ja katsahti häneen missä he vain sattuivat vastatuksin. Lehtimaa osaltaan oli mielisään nuoren herrasneidin huomaavaisuudesta, ja kun sitä kesti viikkokausia, kun neiti aina katseli häntä miesjoukossa, silloin alkoi pieniä itserakkaita ajatuksia itää tuon turhamielisen nuoren miehen sydämessä.

Kun syyskylvöt oli kylvetty ostosiemenellä, sai Lehtimaa työtä puutarhassa. Silloin tapahtui, että neiti Louise eräänä päivänä seisoi hänen lähellä aivan joutilaana.

HUUMORI SATA VUOT- TA SITTEN

PÖLYNIMURIT

Ovelta ovelle -myyjä: ”Rouva, tämä uusi sähköinen pölynimuri puolittaa kotityöKotirouva: ”Loistavaa! Sitten otan kaksi.”

GOLF

Golfaaja mailapokalleen: ”Luuletteko, että pelini paranee ollenkaan?” Caddy: ”Voi kyllä, herra. Teillä menee pallo hukkaan paljon lähempänä nyt kuin viime viikolla.”

POLITIIKKOT

Poliitikko on mies, joka voi seistä lavalla tunnin sanomatta yhtäkään viisasta sanaa – ja sitten vastata yleisön kysymyksiin kaikesta, mitä hän ei sanonut.

MUOTI

Nuori nainen: ”Pidän hamettani niin lyhyinä, koska minulla on kauniit polvet.” Hänen ystävänsä: ”Miksi et sitten käytä lyhythihaista paitaa?” Nuori nainen: ”Koska minulla ei ole kauniita kynnärpäitä!”

HYVIÄ JA HUONOJA UUTISIA

Lääkäri: ”Minulla on huonoja ja kauheita uutisia.” Potilas: ”Kerro minulle ensin huonot uutiset.” Lääkäri: ”Sinulla on vain kaksikymmentäneljä tuntia elinaikaa.” Potilas: ”Voi hyvänen aika! Mitä kauheita uutisia?” Lääkäri: ”Minun piti kertoa tämä sinulle

eilen.”

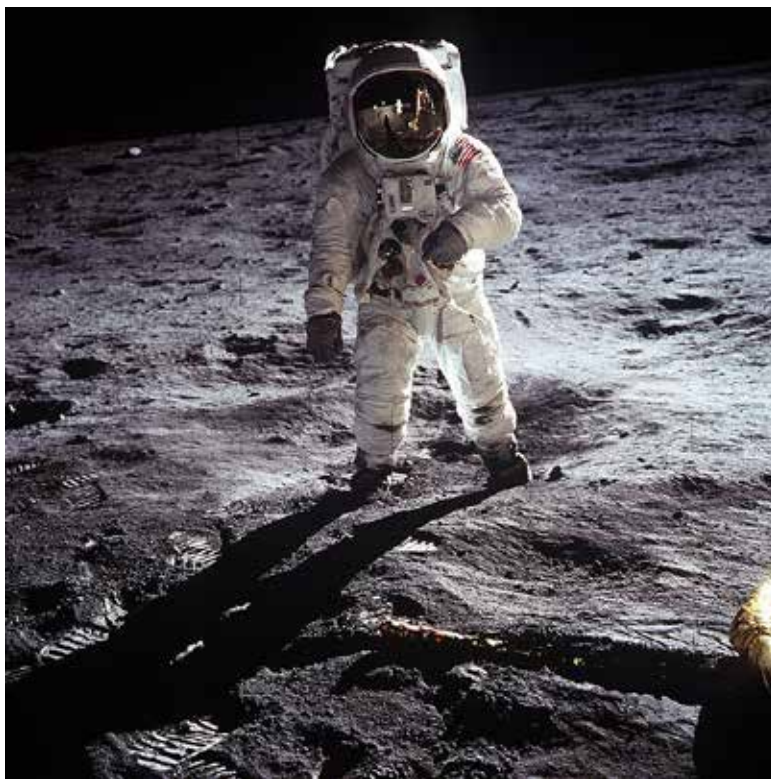
RUNOUTTA ON KAIKKIALLA

Runoilija: — Toistan sen vieläkin : runoutta on kaikkialla. Kustantaja: — Se on hyvin mahdollista. Varsinkin minun paperikorissani on sitä runsaasti

KALLIS SELITYS

Asiakas: — Te olette lähettäneet minulle vallan hirveän las-kun, herra asianajaja. Siinä on useita kohtia, joita en lainkaan ymmärrä. Asianajaja: — Hm! Voin ne kyllä teille selittää, mutta se maksaa 50 markkaa.

Astronomic picture of the week:

Astronaut Buzz Aldrin on the Moon in Dec 1972

Full description: Astronaut Buzz Aldrin, Lunar Module pilot, walks on the surface of the Moon near the leg of the Lunar Module (LM) "Eagle" during the Apollo 11 extravehicular activity (EVA). Astronaut Neil A. Armstrong, commander, took this photograph with a 70mm lunar surface camera. Photo: Neil A. Armstrong Public domain

BLOGI-

KIRJOITTAJAT

Kirjoita Waasan Päivälehteen – Et simme bloggajia!

Rakastatko ajatustesi, kokemuksesi tai asiantuntemuksesi jakamista? Waasan Päivälehti etsii intohimoisia kirjoittajia, jotka haluavat luoda mielenkiintoista sisältöä lukijoillemme.

Kirjoittpa sitten paikallisia uutisista, kulttuurista, elämäntavasta, yrittäjyydestä tai omista kokemuksistasi – äänesi on tervetullut!

Kirjoittaminen *Waasan Päivä-lehdelle* on loistava tapa saada teksti laajemmin luetuksi, tustua uusiin ihmisiin ja kehittää luovuuttasi. Aiempaa kokemusta ei tarvita – tärkeintä on into ja ideat! Arvostamme monipuolisia näkökulmia ja uusia ääniä, jotka kuvastavat yhteisömme elinvoimaa.

Kiinnostuitko? Lähetä meille blogi-idea tai pieni näyteteksti, ja julkaisemme tekstisi mielellämme. Tule mukaan tekemään *Waasan Päivälehteä* paikka merkityksellisille keskusteluille ja inspiroiville tarinoille!

Ota yhteyttä sähköpostitse waasanpaivalehti@gmail.com lisätietoja varten. Odotamme innolla kuulevamme sinusta!

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on piirteitä 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisien kirjoittaminen. Kaikki teksti on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntaiaamuisin. mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs. Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulle!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa. Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Lukijoilta

Erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

waasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Ota yhteyttä: waasanpaivalehti@gmail.com

SYYSKUUN HOROSKOOPPI 2026

Syyskuun horoskooppi gluteenittomille tähdille

Oinas (21.3.–19.4.) Ryntäät syyskuuhun kuin tulinen kipinä – suoraan leipäkorია vältellen. Ystävät ihailevat itsekuriasi, vaikka valkosipuli-leipä huutaa houkutusta. Härkä (20.4.–20.5.) Kodin ja lohturuokien kutsu on voimakas, mutta sisäinen gourmet löytää iloa uusista gluteenittomista resepteistä. Syyskuun motto: brownies voi yhä muuttaa elämän. Kaksoset (21.5.–20.6.) Sosiaalinen kalenteri on täynnä menoja – onneksi hallitset taidon kysyä tarjoilijalta diskreetisti ristikontaminaatio-sta. Charmisi ratkaisee kaikki ruokaongelmat. Rapu (21.6.–22.7.) Herkkä vatsasi kohtaa herkän sielusi. Tähdet lupaavat runsaasti gluteenittomia herkkuja juuri silloin, kun niitä tarvitset	eniten. Leijona (23.7.–22.8.) Kaikkien katseet ruokaillessa. Itseluottamuksella näytät, että gluteenittomuus ei ole rajoite – se on kulinaarinen seikkailu. Suosio taattu. Neitsyt (23.8.–22.9.) Tämä on sinun kuukautesi! Organisoititaitosi loistaa: merkitset jauhot, hallitset keittiön ja olet gluteenittomuuden velho. Ystävät pyytävät reseptejasi. Vaaka (23.9.–22.10.) Punnitset vaihtoehtoja kauramaitoon ja mantelimaidon välillä – tasapaino on kaikki kaikessa. Ei hätää, molemmat sopivat kekseihisi. Skorpion (23.10.–21.11.) Intohimo on teemana – myös gluteenittomassa pastassa. Syyskuu tuo intensiteettiä, mutta muista: kaikki pizzapohjakeskustelut eivät tarvitse terävyyttä. Jousimies (22.11.–21.12.) Seikkailut odottavat! Löydät uuden gluteenittoman kahvilan tai reseptin, joka tekee matkustamisesta turvallisempaa.	paa. Optimistisuutesi tarttuu kuin juurikin gluteeniton hapanjuuri. Kauris (22.12.–19.1.) Käytännöllinen kuten aina: välipalat mukana laukussa, gluteenittomat keksit autossa. Syyskuu palkitsee ennakkointisi stressittömillä retkillä. Vesimies (20.1.–18.2.) Innovaatio ohjaa ruokavalio-tasi. Kikhernepannari? Kukakaalipizzapohja? Tähdet taputtavat rohkeille kokeiluille – skeptikotkin pyytävät lisää. Kalat (19.2.–20.3.) Unelmoiva syyskuu tuo lohtua keitoista ja turvallisista leipä-vaihtoehtoista. Luota intuitioosi – se vie sinut kaikkein viihtyisimpiin gluteenittomiin kohtaamisiin.
---	--	---